

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg.

7 november 1985

Jaargang 6, nummer 6

Universiteit koopt gebouwen provincie

Voor een bedrag van 6,8 miljoen gulden wordt de Rijksuniversiteit Limburg eigenaar van het Gouvernment, het pandencomplex waarin het provinciebestuur van Limburg nu nog gehuisvest is. Minister Deetman is vorige week donderdag persoonlijk naar Maastricht gekomen om zijn instemming met de transactie te betuigen. De eigendoms-overdracht zal uiterlijk op 15 februari volgend jaar plaatsvinden. Op die datum betreft de provincie haar nieuwe behuizing in Randwyck.

Het Gouvernment grenst aan drie straten: de Bouillonstraat, de Lencuistraat en de Kapoenstraat. Wat inhoud betreft zijn de panden ongeveer even groot als het huidige Hoofdgebouw van de universiteit zonder Waterstaatsvleugel. Het staat nog niet vast welke bestemming de panden krijgen. Gegadigde zijn rechten, economie en eventuele nieuwe voorzieningen op alfa- en gammagebied. Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen gaan naar Randwyck. Met de aankoop van het Gouvernment is het "binnenstadsbeleid" van de universiteit gered. De voor-

zitter van het College van Bestuur, mr. R.B. van den Biggelaar toont zich vooral om die reden zeer verheugd: "Deze transactie is zeer belangrijk voor het huisvestingsbeleid van de universiteit. Als de koop niet was doorgegaan, waren we op de duur met z'n allen in het weiland terechtgekomen. Dan zouden de Nieuwenhof en Bonnefonten een voor een afgefallen zijn als verlenging van het huurcontract ter sprake zou komen. En wie zegt dat we dan nog met het Hoofdgebouw in de binnenstad konden blijven?"

De universiteit heeft al jaren geleden een optie genomen op de aankoop van het Gouvernment en was ook de enige gegadigde, nadat de andere gegadigde, de rechtbank, tot nieuwbouw besloten had. Het plan dreigde in 1983 spaak te lopen, toen het ministerie van onderwijs liet weten dat het Gouvernment te duur in onderhoud zou zijn. Daarop heeft de universiteit een haalbaarheidsonderzoek laten instellen, waaruit bleek dat overname van het gebouw ongeveer even duur zou zijn als nieuwbouw. Na moeizaam onderhandelen kon het departement uiteindelijk overtuigd worden.

JH

Minister gaat zelf opfrisverlof regelen

Opfrisverlof, de variant van arbeidsduurverkortings waarbij een werknemer een tijdje 42 uur per week werkt om vervolgens een langere periode helemaal niet te hoeven werken, wordt via een ministeriële Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) geregeld.

Individuele universiteiten kunnen er dus geen aparte invulling aan geven. Dat is het resultaat van overleg tussen onderwijsministerie en universiteitsbesturen afgelopen maandag 4 november in de WO-kamer. Die uitslag betekent, dat Departement en universiteiten het niet eens zijn over de vraag, wie de uiteindelijke zeggenschap moet krijgen wanneer een individueel personeelslid opfrisverlof wil, maar zijn werkgever (de universiteit dus) vindt dat dat voor het werk minder goed uitkomt. De colleges menen dat zij daarover zeggenschap moeten hebben.

Bij het bestuurlijk overleg in de VSNU op 1 november, ter voorbereiding van de WO-kamer, kwamen de colleges tot een nadere optie. Als de eis om het in opfrisverlof kwesies eens te worden met de lo-

kale bonden zou vervallen, zou de ministeriële richtlijn een stuk acceptabeler worden. In dat geval zou een college dus wel moeten overleggen met de lokale bonden, maar de eis van overeenstemming zou vervallen.

Dr. R.J. in 't Veld, directeur generaal voor het hoger onderwijs en wetenschap, kwam de colleges in de WO-kamer afgelopen maandag een eind tegemoet met het voorstel om in individuele gevallen op zwaarwegende gronden uitzonderingen te maken (dus opfrisverlof te weigeren) op grond van een of meer algemene criteria, waarover dan met de lokale bonden overlegd zou moeten worden.

Maar de colleges vonden dat onvoldoende: zij wilden ook het gevraagde uitstel voor de ADV '86, plus de zeggenschap. Voor de academische ziekenhuizen is een centrale regeling nog geen feit. Zij willen dat eerst de consequenties van opfrisverlof nader bekeken worden en pas daarna een regeling invoeren.

UP/Esther Hageman

Bouillonstraat 3, het belangrijkste van de provinciegebouwen. De vergaderzaal van Provinciale Staten zal verbouwd worden tot collegezaal met vier- à vijfhonderd plaatsen.

Kamer in grote lijnen eens met studiefinanciering

In het nieuwe stelsel van studiefinanciering zullen ouders pas bij een inkomen van 27 000 gulden meebetalen aan de studie van hun kinderen. Het CDA wil de bijdragevrije voet (in Deetman's plannen 21650 gulden voor een alleenverdiener) tot dat bedrag verhogen. De verhoging van de bijdragevrije voet zal waarschijnlijk leiden tot een verlaging van de in het stelsel voorziene basisbeurs met 700 gulden, waarmee deze op 6800 gulden uitkomt. Volgens de Landelijke Studentenvakbond is dat maar een zeer geringe verbetering van het stelsel van studiefinanciering, "een stelsel waarvan de erge gevolgen consequent worden verdoezeld", zoals LSVB-woordvoerder Rob Koenen zei.

De LSVB bood vorige week woensdag aan de kamercommissie voor onderwijs, die diezelfde dag een hoorzitting over de plannen hield, een "rampenboekje" aan. Behalve wijziging van de bijdragevrije voet, aangekondigd door CDA-woordvoerder dr. Ad Lansink, werd tijdens de hoorzitting ook duidelijk dat CDA en VVD akkoord gaan met de hoofdlijnen van het stelsel, evenals met de voorwaarde dat het niks extra mag kosten.

Niet alleen de organisaties van studenten bekritiseerden woensdag de plannen van Deetman. Andere sprekers vonden die voorstellen nog wel een verbetering ten opzichte

van de huidige beurzenregeling, mits de uitwerking ingrijpend (dus kostbaar) wordt veranderd. VSNU-voorzitter ir. P. van der Schans bijvoorbeeld, liet weten anders "de voorkeur te geven aan het huidige stelsel". Het Interuniversitair Studentenoverleg sloot zich daarbij aan, evenals het CNV. Als minimaal noodzakelijke verbetering werd gepleit onder meer voor opname van studenten in het verplichte ziekenfonds en voor een betere regeling voor de 30-plussers, die buiten elke boot dreigen te vallen.

HBO-Raad-voorzitter drs. J.K. Gevers ging veel verder. Hij noemde de plannen van Deetman "principiële onaanvaardbaar", een heel andere toonzetting dan van de gezamenlijke universiteiten. Datzelfde gold voor het landelijk beraad van studentendecanen en — zoals gezegd — voor de Landelijke Studentenvakbond. De LSVB — die in de nacht voor de hoorzitting op het Binnenhof een barre nachtwake tegen de plannen hield, toont in een groot aantal door Deetman "vergeten", maar frappante rekenvoorbeelden aan waartoe de plannen leiden. Woordvoerder Koenen: "De minister gaat uit van een gezin met één studierend kind, en hooguit nog één in het MBO, want die gaat er lekker op vooruit". Alle andere gevallen, waarvoor het stelsel veel slechter uitpakt, ontbreken stelselmatig. "Deetman misleidt de Kamer", aldus Koenen.

Uit het Rampenboekje blijkt dat in alledaagse gevallen de netto-inkomensteruggang voor ouders en student samen zelfs 35% kan bedragen. Oftewel ruim 9000 gulden, bij een ouderlijk inkomen van (bruto) even boven modaal. Of 3200 gulden bij een inkomen iets boven het minimum. Echt hoge inkomens gaan echter al gauw duizend gulden vooruit, want de basisbeurs is hoger dan de bestaande kinderbijslag. De rentedragende leningen leiden in allerminst denkbeeldige — en dus moeilijk weerlegbare — gevallen tot hoge afbetalingen, die de 100.000 gulden soms ruim overschrijden.

De LSVB verwacht dan ook dat het nieuwe stelsel, in deze vorm, de toegankelijkheid van het onderwijs dramatisch zal verslechteren, een opvatting die door alle organisaties op de hoorzitting werd gedeeld.

De Tweede Kamer stelde de datum waarop ze haar voorlopig verslag — een eerste schriftelijke reactie — op de studiefinancieringswet indient met een week uit. CDA en VVD hadden die datum eerder vervroegd tot 31 oktober vanwege de grote haast die zij met de plannen willen maken. Maar toen het het donderdag op het inleveren van de inbrengen aankwam bleken juist de regeringspartijen hun bijdrage niet af te hebben.

Bert Bakker/UP

Aktie, aktie!

Er blijft iets onbeholpens kleven aan demonstraties op de RL. Aktievoeren in Maastricht, het klinkt als carnaval vieren in Utrecht: de bedoelingen zijn wel goed, maar we krijgen de juiste sfeer niet te pakken. Toen we in het voorjaar protesterend door de straten van Maastricht trokken, vroeg een agent ons, of we de weg vrij wilden laten. Dus liepen we met onze spandoeken, twee aan twee, over de stoep. De stoet werd er in ieder geval aanzienlijk langer door. Het was tijdens die bezetting, waarbij je achter de barrikade de bewakingsdienst, de portier, de huishoudelijke dienst of de schoonmaakploegen tegen het lijf kon lopen. Uit sympathie met de bezetting waren zij gewoon weer aan het werk gegaan. En ook bij de recente solidariteitsnachtwake op het hoofdgebouw, kreeg ik de indruk, dat het aktievoeren hier heel speciaal wordt opgevat. We waren tegen de nieuwe studiefinancieringsplannen van minister Deetman. In dit kader traden een strijdkoor en verschillende sprekers op. Maar er waren ook video's besteld en de bar was open. Dus wie niet voor de tv hing, vermaakte zich aan de tap. Koor noch sprekers wisten het drinkgelag te overstemmen. Dhr. Bonke kreeg op de meest vreemde momenten tijdens zijn betoog applaus. Zo betuigde Maastricht, drinkend en feestend zijn solidariteit met een stel

Paartjes

Te koop: Philips homecomputer met digitale cassette recorder (ingebouwd) P 2000T, 32k (werkbaar geheugen), 6 mini-cassettes (o.a. tekstverwerkingsprogramma's, financiële administratie en andere software) en veel literatuur f 750,00; Monitor f 100,00; Epson MX 80 matrixprinter met extra RS 232 interface en originele Philips character- en graphicset f 750,00 Tel. 043-212641.

Studentenkoor zoekt dringend leden. Informatie: Toos, tel. 626750 en Jetske, tel. 215998.

Kamer te huur van 20-12-'85 — 20-04-'86, afmetingen 5x5 m, alle voorzieningen, in Wijk. f 300,00 per maand. Saskia Mol, tel. 251686.

Te koop: boerderij met binnenhof. Beneden 4 ruime plaatsen, stallen, schuur. Weide met fruitbomen (54 are). Boven 6 slaapkamers. Prijs 240.000 gulden. Gelegen omgeving Tongeren, België. Inlichtingen M. Noelmans, tel. 011-462769.

Welke student (medicijnen of anderszins) wil mij helpen bij het omgaan met een doven-telefoon. Voor mijzelf is de communicatie met de P.T.T. nogal moeilijk. Adres: Jan van Genk, Batterijstraat 50 a, tel. 043-250250.

Studente uit Wageningen zoekt kamer in Maastricht voor de periode 1 januari — 1 november. Tel. 08370-20445, Marjo de Kler.

verkleumende demonstranten op het Binnenhof. In plaats van het bij dit soort feesten gangbare „olé olé"-gelal, werd nu het meer strijdbare „aktie! aktie!" gebruld. De nacht verliep. Een nieuwe video werd gestart, er werd een voetbalspel gesloopt. Tegen de plannen van Deetman, nog steeds. Op den duur werd het allemaal wel wat rustiger, de nacht werd uitgezeten of -gehangen. Ik moet hierbij bekennen, dat ik hem om vijf uur gesmeerd ben. Ik had het idee, dat wij noch op Deetman, noch op iemand anders, enige indruk maakten. Maar misschien vergis ik mij, misschien wisten de Haagse demonstranten niet, hoe wij onze gevoelens van solidariteit uitten, maar alleen dat wij dat deden. Misschien werden ze wel een beetje ontroerd bij de gedachte aan zoveel zuidelijk medeleven.

Ernst Graff

Gekwalificeerde vrouw?

Nooit eerder heb ik in Observant een column gelezen waarin de strijd voor een goeie zaak zo belachelijk wordt gemaakt (Observant 24 oktober jl., 'De gekwalificeerde mannen in Limburg'). Schrijvende over de ROZ en emancipatie komt mevrouw Sprooten in haar stukje niet verder dan het oprakelen van clichés als "stoere jongens" en "hanig gedrag".

"Echt van harte lijkt het met de emancipatie bij de Limburgse omroep niet te gaan," schrijft mevrouw Sprooten. Haar enig argument: bij de ROZ zijn te weinig vrouwenstemmen te horen. Wat een argument! Of zijn vrouwengroepen per definitie ook man-onvriendelijk, omdat mannen daarin geen stem hebben? Ik zou het niet durven te beweren. Of moet een mannelijke ziekenhuispatiënt rekening houden met een "andere" behandeling omdat er hoofdzakelijk vrouwelijke verpleegkundigen zijn? Onzin natuurlijk.

Of werden "mannelijke kleuters" vroeger slechter behandeld omdat er — op een enkele uitzondering na — alleen leidsters voor de klas stonden. Ook pertinente onzin, maar helaas wel het niveau van de "Sprooten-argumentatie". Zij stoort zich eraan dat een ROZ-journalist en een gynaecoloog in een serie uitzendingen typisch vrouwelijke zaken aan de orde stelden. Dat klonk haar vreemd in de oren. Het pleit bepaald niet voor mevrouw Sprooten als ze zo veel op heeft met emancipatie. Ik heb altijd gedacht dat het bij emancipatie om de inhoud ging en niet om de verpakking. Het is juist dat bij de ROZ meer mannen dan vrouwen journalistiek werkzaam zijn. Dat geldt overigens voor bijna alle media in ons land. Ja, ook ook voor Observant. Maar de vrouwen die bij de ROZ werken doen echt niet "voor spek en bonen mee", zoals mevrouw Sprooten minachtend meent te moeten opmerken. Inhoudelijk kan de ROZ bepaald geen vrouw-onvriendelijkheid worden verweten. Sterker nog, mevrouw Sprooten zegt het zelf in haar column: "Wel was er veel aandacht voor

minderheidsgroeperingen en daarin werden acties van vrouwen ruim belicht." Kortom, zij moet niet mekkeren maar liever haar aandacht op serieuze emancipatie-zaken richten. Tot slot: dat de ROZ bij het aannemen van personeel op de eerste plaats de kwaliteit een rol laat spelen, lijkt mij een goede zaak. Een zich zelf respecterend universiteitsblad zou dat eigenlijk ook moeten doen bij de keuze van zijn columnisten.

Leo Hauben

PS.

Ik ben een mannelijke medewerker van de ROZ. Gelet op uw column, mevrouw Sprooten, zal uw reactie waarschijnlijk zijn: "Zie je wel." Ach, er valt mee te leven.

UITNODIGING

Vanwege het R.K. Studentenpastoraat Maastricht wordt er **elke zondagmorgen om 11.00 uur een eucharistieviering gehouden**

met korte meditatie.

Deze vindt plaats in de studentenkapel in de Maastrichter Pastoorstraat, naast de St. Matthiaskerk aan de Boschstraat.

U bent van harte welkom!

Het R.K. Studentenpastoraat organiseert buitendien maandelijks een conferentie-avond, waarvan de datum, inleider en onderwerp tijdig worden bekend gemaakt.

De pastor is elke dag bereikbaar voor persoonlijke gesprekken in het pastoraat, Maastrichter Pastoorstraat 10, telefoon 043-211126. Afspraken te maken tussen 9.30 en 12.30 uur.

Het R.K. Studentenpastoraat richt zich tot alle studenten en docenten van de Rijksuniversiteit Limburg en de instituten voor hoger beroepsonderwijs in Maastricht.

Zijn activiteiten staan open voor ieder belangstellende, ongeacht religie of levensbeschouwing.

(Deze advertentie werd ons van bevriende zijde aangeboden)

Het eetcafé van Maastricht

Grolsch bier
Menu naar keuze
Dagschotel
Verse mosselen
Uitstekende koude buffetten
Vriendelijke prijzen

hoek St. Pieterstraat
Dagelijks van 17.00 tot 02.00 uur
Keuken van 17.30 tot 21.30 uur
Telefoon 043-210158

A.s. weekend serveren wij diverse mossel-specialiteiten.

In onze koffie-shop kunt u iedere dag zeker twee verschillende soorten hartig gebak proeven, zoals preitaart, champignontaart, courgettetartaart of pizza.

Uiteraard zijn er ook belegde broodjes, saucijzenbroodjes of kaasbrioches.

Verder is er een gezellige leestafel met veel literaire bladen ter uwer beschikking.

Iedere dag minstens zeven soorten verse vlaaien in diverse groottes.

Open: zondag van 10.00-14.00 uur, maandag van 8.00-18.00 uur, dinsdags gesloten, overige werkdagen van 8.00-18.00 uur.

pâtisserie

theo coenegracht

LANGMAN'S ATLAS voor MEDISCHE ANATOMIE

alleen bij BERGMANS voor **f 25,-**

BOEKHANDEL Bergmans

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
Tel. 043-210825

De BOEKHANDEL waar je wat aan hebt.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg. uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter),
Kees Schröder (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris),
Erik de Graaff
Ton Hameleers
(redactieafgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Joan Muysken

Redactie

Ton Hameleers,
Jacques Herracts (eindredacteur),
André Cremer
Lucia Geurts
Paul Gobée
Judith Habets
Toine Houben
Ad van IJerson,
Evelyne de Leeuw,
Jan Mokkenstorm
Redactie-assistente:
Liesbeth van Hoef
Foto's: Hans van Dijk,
Coen van der Gugten,
fotopersburo Widdershoven
Franco Gori
Tekeningen: John Prop. Raph de Haas
Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paartjes):
Yvonne Stevens, tel. 043-624938
werkdagen bereikbaar na 18.00 uur,
vrijdag de hele dag.
Tarieven op aanvraag
Paartjes opgeven bij de redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het landelijke samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), THB (Tilburg), TH-berichten (Eindhoven), THT-nieuws (Twente), KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad (Utrecht), Universiteitskrant (Groningen) en Wageningen Hogeschoolblad (Wageningen).

UP-korrespondenten: Bert Bakker, Lin Tabak.

Kennis is macht, Kennis is handel

"It's not just the second computer revolution... it's the IMPORTANT one!"

De gastspreker zegt het zelf en met behulp van een dia drukt hij zijn gehoor met de neus op de feiten. Computers die veel meer kunnen dan rekenen of databestanden opnemen, computers die kunnen denken. Het tijdperk van de kunstmatige intelligentie is aangebroken.

De computerfabrikant Sperry Corporation organiseerde er in samenwerking met de Rijksuniversiteit Limburg, de Open Universiteit en de bedrijven DSM, Océ en VNU-Nieuwe Media vorige week een symposium over in Maastricht.

Waarom in Maastricht? Omdat de stad zit te azen op de komst van een Researchinstituut voor Kennissystemen, het RIKS, dat volgens een advies van de ad hoc-commissie cognitieve informatica verbonden zou moeten worden aan de Rijksuniversiteit Limburg. Die had in een eerder stadium een plan opgesteld voor een studierichting cognitieve informatica, dat door de minister van onderwijs werd afgewezen. Na bemiddeling van het provinciebestuur vond Deetman wel goed dat een commissie de haalbaarheid van een researchinstituut onderzocht. Deze zomer adviseerde de commissie positief over de vestiging in Limburg, maar de beslissing van de minister laat nog steeds op zich wachten. Sperry Corporation toonde zich erg optimistisch over de komst van het instituut en schonk het nog op te richten instituut een denkende computer ter waarde van vier ton, die in afwachting van de komst van RIKS de universiteit ter beschikking staat. Zoals te verwachten werd maandag meerdere malen gezegd dat de eerste klap een riks waard is.

Centrale figuur van het symposium was prof. Edward Feigenbaum, hoogleraar aan Stanford University, waar hij ook de leiding heeft over het Knowledge Systems Laboratory, en voorzitter van de wetenschappelijke adviesraad van Sperry/Univac.

Feigenbaum en zijn medewerkers hebben in samenwerking met Intellicorp al diverse kennissystemen ontwikkeld voor industriële en wetenschappelijke toepassing. Met behulp van een videopresentatie laat Feigenbaum zien hoe de computer van de luchtvaartmaatschappij Northwest Orient voor iedere vlucht de juiste verhouding tussen plaatsen die tegen vol of tegen gereduceerd tarief verkocht kunnen worden. De maatschappij heeft flink over de brug moeten komen om het programma te laten ontwikkelen, maar daar staat tegenover dat de opwaardering van gereduceerd naar vol tarief van gemiddeld een stoel drie miljoen dollar extra winst per kwartaal oplevert.

Grote behoefte aan intelligente programma's bestaat er bij instanties die het moeten hebben van expertise. De mens is niet het meest betrouwbare instrument om die kennis op te slaan: het is moeilijk experts te vinden; als je ze gevonden hebt is het de kunst ze te houden en als ze 65 zijn geworden kun

Edward Feigenbaum werpt een blik in de grandioze toekomst van de kennistechnologie.

je weer opnieuw beginnen. Campbell's had iemand in dienst die precies kon bepalen wanneer de soep gaar was. De ingewikkelde manier waarop hij dat moment kon bepalen is precies nagebouwd in een computerprogramma en Campbell is van het probleem verlost hoe de man over twee jaar te vervangen is. Ook de medische wereld heeft met de zegeningen van de intelligente computer mogen kennismaken. De kennis van de grootste Amerikaanse expert op het gebied van de interne geneeskunde, Jack Myers, is dankzij Artificial Intelligence experts wijd en zijd bewschikbaar.

'No ghost in the machine'

De angst de computer de rol van de mens overneemt, is volgens Feigenbaum ongegrond. "There's no ghost in the machine", zegt hij.

Als hij zich ziek voelt loopt hij naar het ziekenhuis op de campus en niet naar de faculteit wis- en natuurkunde, ook al kunnen ze daar nog zo goed redeneren. De kennis van de dokter blijft het belangrijkste. Wat de softwarebouwers daarmee doen, is een vak apart.

Feigenbaum ziet gigantische toekomstmogelijkheden voor de kunstmatige intelligentie. Op dit moment neemt het ontwikkelen van expertsystemen maar een zeer be-

scheiden plaats in binnen de computerindustrie en in 1990 zal dat nog maar een a twee procent zijn, heeft het onderzoeksinstituut van Arthur D. Liddell berekend. Vijf jaar later is dat aandeel al gegroeid tot 6 a 15 procent, wat neerkomt op een omzet van 30 miljard en bij het betreden van de twintigste eeuw is de artificiële intelligentie uitgegroeid tot de belangrijkste industrietak, verwacht Liddell. Feigenbaum twijfelt daar niet aan. De vorderingen op het gebied van de vijfde-generatie computers en de symbolische computertalen rechtvaardigen zijn verwachtingen. Feigenbaum waarschuwde zijn gehoor echter dat Europa ondanks zijn Esprit-programma bezig is de boot te missen.

'Waar blijven jullie?'

Hij gaf speciaal de Nederlanders de raad zich te spiegelen aan Japan, dat grote en succesvolle inspanningen doet op het gebied van de vijfde generatie. "Japan heeft daar een heel specifieke reden voor: het land beschikt nauwelijks over natuurlijke rijkdommen en is daarom aangewezen op de kennisindustrie. Voor Nederland geldt precies hetzelfde, dus waar blijven jullie nou? Het is nog niet te laat, de Verenigde Staten en Japan zijn nog niet uit het zicht verdwenen, maar het is wel opschieten geblazen".

Jacques Herraets

Rede en ijligheid

- Karpov heeft het verschrikkelijk druk, want hij moet simultaan spelen tegen Kasparov in Moskou en tegen Kampelman in Geneve. Tegen Kasparov staat hij twee punten achter; voor de partij tegen Kampelman is de officiële speeltijd verlengd, teneinde de Washingtonse eindspel-variant op remise-potentieel te kunnen onderzoeken.

- Er schijnen nog steeds 63 SS-20's zoek te zijn. Dat krijg je met verplaatsbaar tuig. Ook Georgy Arbatov weet niet waar ze zijn. Vermoedelijk is het geheim. Wel is enige tijd geleden die vermiste Sovjet-tank weer boven water gekomen. Deze bleek door de bemanning voor een krat vodka aan een Tsjechische kroegbaas verkwaanseld te zijn, die hem tot hoogwaardig vredelievens schroot verwerkt had. Ik ben er nog niet in geslaagd een SS-20 om te rekenen in kratten vodka. En hoeveel sixpacks Budweiser gaan er in een kruis-missiel?

- Volgens Blatov kan Loebbers niet tellen. Daarmee in tegenspraak is echter dat Loebbers aangetoond heeft haarfijn het verschil te kennen zowel tussen een tweederde meerderheid en een gewone meerderheid als tussen 3.750.000 en 75 plus nog wat. En Loebbers telt verder: 441 min 378 = 63, en dat is meer dan 48. Er kunnen er dus eigenlijk nog 15 bij.

- Hoe krankzinnig is een stelsel waarin men met gewone meerderheid kan beslissen dat geen tweederde meerderheid nodig is? Wel, dat is 441 min 378 gedeeld door tweederde maal de vierkantswortel van het kwaad keer het kwadraat van de totale vernietiging plus 48 kiloton niet goed snik per hoofd van de volkvertegenwoordiger. En daar de helft plus één van, dus.

- Als de VS op de Woensdrechtse knop drukken, dan is Nederland in oorlog. En als Nederland in oorlog is, dan is er toch terecht op de knop gedrukt? Daar valt toch geen speld tussen te krijgen?

- Buitenlands nieuws: uit Minneapolis' rechtszaal komt tot ons de volgende magistratelijke visie op het verband tussen oecumene, Jezus' terugkeer op aarde en het nucleaire eindspel: "There are those in high places that believe Armageddon is soon to be upon us, that Christ will soon come to earth and take us all back with him to heaven. It would appear that much of our national effort is being devoted to helping with the process. It may even be a celebration of sorts. When the bombs go off, Christ won't have to come to earth — we will all, believers and non-believers alike, meet him halfway".

- Loebbers gaat wellicht toch nog een partijtje schaak spelen met Gorbatsjov. De algemene rekenkamer is druk doende een telraam voor hem te vervaardigen.

- Het lijkt opportuun in deze turbulente tijden even te herinneren aan de destijds openbare, doch inmiddels geheime Wenken voor de bescherming van Uw gezin en Uzelf en de Wenken voor eerste hulp, die in de beknopte samenvatting van Mulisch (Ongewijzigde, maar thans geheime wenken voor de bescherming van uw gezin en uzelf, tijdens de jongste dag; De Bezige Bij, 1981, p.11) ongeveer het volgende behelzen: "Bij een aanval met atoombommen gaan de kerkklokken luiden, en dan moet u onder de tafel gaan zitten", resp.: "Als u getroffen wordt door een atoombom, moet u er een pleister op plakken". Slaat u deze goede raad niet in de wind.

Peter Wattel

Nog 4000 wooneenheden nodig voor studenten

Wil Maastricht een volwassen universiteitsstad worden, dan zal zij haar poorten vooral wijd open moeten zetten voor studenten van buiten de regio. Dat betekent ook, dat zij die studenten goed onderdak moet kunnen bieden. Op grond van de prognose dat er jaarlijks ruim duizend studenten bijkomen, zullen er in de komende vijf jaar ruim vierduizend betaalbare wooneenheden moeten worden gerealiseerd om in 1990 in de huisvestingsbehoefte van studenten te kunnen voorzien. Dat is een zware last voor gemeente en woningbouwverenigingen, vooral omdat het rijk geen extra financiële middelen daarvoor beschikbaar stelt. De gemeente zal dus wegen moeten vinden om zonder die rijkssteun voor studenten te bouwen. Zo niet, dan is de student meer en meer aangewezen op de dure particuliere markt. Een markt, waarvan het onduidelijk is hoeveel aanbod zij kan leveren en waar tegenover een groeiende vraag alleen maar hoge prijzen staan. En dat terwijl de financiële positie van de student er met het nieuwe studiefinancieringsplan van minister Deetman niet rooskleuriger op wordt.

Een creatief en slagvaardig beleid is dus geboden, is de belangrijkste aanbeveling die de onderzoekers Ton Hammeleers en Fons Coenegracht het gemeentebestuur van Maastricht meegeven in hun pas verschenen rapport "De woonsituatie van HBO- en WO-studenten in Maastricht in 1984". Hierin doen zij verslag van een enquête die in het voorjaar van 1984 is gehouden onder bijna duizend studenten, die een dagstudie volgen aan de universiteit of een van de HBO-instellingen in de stad.

Het rapport is in opdracht van het gemeentebestuur tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de afdeling "Onderzoek en statistiek" van de gemeente. Het is het sluitstuk van een serie van vijf deelrapporten over de woon-, werk- en leefsituatie van studenten. Neerslag van zes jaar onderzoek van Ton Hammeleers, wetenschappelijk medewerker bij de capaciteitsgroep Medische Sociologie.

Het is tevens het vervolg op de eerste twee deelrapporten, die in 1980 en 1981 verschenen — toen in opdracht van de universiteit. De daarin verzamelde gegevens en aanbevelingen zijn opnieuw getoetst en bijgesteld. Mocht de verwachte instroom van studenten niet gehaald worden, dan kunnen de cijfers eenvoudig omgerekend worden. Maar vooralsnog willen de onderzoekers uitgaan van de maximale aantallen.

Gemiddelde woonlast: 294 gulden

Huisvesting is een belangrijk element in het leven van een student. Het is bepalend voor zijn leefwijze, financiële positie en sociale contacten. Niet alleen de veraf wonende studenten zoeken een eigen woonplek in de stad. De vooronderstel-

ling dat de regionale student het liefst bij moeder blijft wonen gaat nauwelijks meer op. Van de universiteitsstudenten woont bijna een kwart thuis. Van de HBO-studenten woont 57% buitenshuis. In 1980 was dat slechts 39%. Een belangrijke reden voor het thuis wonen zijn de financiën. Want "op kamers" wonen blijft duur. Een kamerstudent betaalt gemiddeld 36% van zijn netto-inkomen aan woonlasten. Bij een maandgeld van 810 gulden is dat 294 gulden. Voor een zelfstandige wooneenheid (een flatje met eigen toilet, douche en kookgelegenheid) betaal je een gemiddelde huurprijs van 393 gulden all in. Dat is maar liefst 48% van een studentenmaandinkomen. Volgens de Academische Raad is een percentage van 25% aanvaardbaar! De enige instanties die nog wat soulaas kunnen bieden, zijn de gemeente Maastricht en de woningbouwverenigingen. Zij blijken in staat goedkopere wooneenheden te kunnen leveren dan de profit-sector.

Hoewel de huur van een flatje dus flink inhakt op een studenten-budget wil 29% er toch graag wonen. Het gaat vooral om studenten die inmiddels in zo'n wooneenheid leven en daar tevreden over zijn. Die categorie is de laatste vier jaar nogal gestegen. Van de HBO-studenten woont een kwart in zo'n zelfstandige wooneenheid tegen 8% in 1980. En onder universiteitsstudenten steeg het percentage flat-bewoners van 19 naar 38%. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het feit, dat gemeente en woningbouwverenigingen actiever zijn geworden op de studentenhuusvestingsmarkt. Meer dan de helft van de zelfstandige wooneenheden voor studenten zit in de sociale huursector. Volgens Ton Hammeleers zijn de

aanbevelingen die in 1980 werden gedaan van invloed op dat beleid geweest. "Maar waar sommige woningbouwverenigingen nog niet aan willen, is dat studenten eigenlijk liever een kamer in een huis met gemeenschappelijke voorzieningen in de binnenstad hebben."

De gemeente

Ton Hammeleers vindt het nu urgent, dat de gemeente de politieke wil toont om, ook zonder financiële middelen van het rijk, te zorgen voor voldoende betaalbare huisvesting. Dat vergt ook creativiteit. Hammeleers, zelf bestuurslid van de woningbouwvereniging "Beter Wonen", een van de zeven Maastrichtse corporaties, wil de gemeente wel wat concrete ideeën aan de hand doen.

"De gemeente heeft een paar honderd panden in bezit, waar nog geen plannen voor zijn. Als ze bereid is een aantal daarvan beschikbaar te stellen voor een symbolisch bedrag, dan is er wel een woningbouwvereniging die te bewoonbaar wil maken voor studenten. Maar de gemeente zet ze liever in de krant te koop. Wat gebeurt er met de panden rondom het Provinciehuis, in de Lenculenstraat en Kapoenstraat? Ze zouden prima geschikt zijn voor studentenhuusvesting. Ze zijn bouwtechnisch goed en een paar jaar geleden nog helemaal opgeknapt."

Inmiddels is bekend geworden, dat de universiteit van minister Deetman toestemming heeft gekregen de provinciale panden in de binnenstad aan te kopen. Er moet nog bekeken worden, wie ze te zijner tijd gaat bewonen. Vermoedelijk worden ze in totaliteit bestemd voor rechten, economie en eventuele andere alpha- en gamma-opleidingen. Ton Hammeleers heeft nog een plan, speciaal voor eerstejaars. "Voor hen is het extra moeilijk om aan bod te komen op de huisvestingsmarkt. Je moet er eerst "in" zitten, de stad kennen, vriendjes hebben. Zet een aantal semi-permanente units, zoals die gebruikt worden bij renovatie op braakliggende terreinen. Stel die aan het begin van elk studiejaar beschikbaar voor eerstejaars als eerste opvang."

Universiteit laat het afweten

De universiteit laat het afweten. Hammeleers: "Het studentenvoorzieningsbeleid heeft geen hoge prioriteit, vooral niet binnen het College van Bestuur." Dat blijkt volgens hem ook uit het feit, dat voor dit onderzoek geen geld meer beschikbaar wordt gesteld. Onderzoeken als deze hebben invloed op het beleid. Ondermeer op grond van de gegevens en aanbevelingen uit 1980 is er een meerjarenplanning met betrekking tot het aantal studentenwooneenheden bij de gemeente uit de bus gekomen. Gezien de toename van het aantal studenten, blijft het noodzakelijk het onderzoeksmateriaal up to date te houden. Als laatste aanbeveling schrijven Hammeleers en Coenegracht dan ook in hun rapport, dat het onderzoek in 1986-1987 herhaald moet worden.

Dan moeten er natuurlijk wel voldoende studenten zijn, die in Maastricht willen en kunnen wonen.

Lucia Geurts.

Lijk Iraniër

In de studentenflat Zilverberg in Amsterdam-Noord is het stoffelijk overschot aangetroffen van een 25-jarige man uit Iran. Hij bleek al negen maanden geleden te zijn overleden aan, vermoedelijk, een overdosis verdovende middelen. Hoe kan zo iets gebeuren?

Diverse organisaties zijn al meteen begonnen met het over en weer slingeren van verwijten. Volgens de Stichting Studentenhuusvesting Amsterdam heeft de Vereniging Vreemdelingenhulp Nederland, die de Iraniër heeft doorverwezen, niet erbij gezegd dat het een drugsverslaafde was. De VVN betwijfelt de lezing van de SSHA: ze hebben de Iraniër helemaal niet doorverwezen, want hij stond nog bij hen op de wachtlijst en dan verwijzen ze niemand door. De SSHA houdt echter voet bij stuk: hij staat in het dossier met een doorverwijsbriefje van de VVN.

Het waren uiteindelijk medebewoners die de politie waarschuwden dat ze een ontbindingslucht begonnen waar te nemen. Dat het pas na negen maanden werd gemerkt, wijt de politie aan de tocht die in het SSHA-pand woedt. Een woordvoeder: "Normaal treedt zulke overlast al na een week op. Hier is dat waarschijnlijk niet gebeurd omdat het lichaam min of meer geconserveerd werd door bepaalde atmosferische omstandigheden in de flat, een koude of warme luchtstroom."

(Folia)

Leiden ontzet

De seksisten zijn onderdak! De zogenaamde VU-seksisten, vier jongheren die het niet konden laten studenten van de andere kunne lastig te vallen, hebben een andere universiteit gevonden. Eruitgegooid bij de Vrije Universiteit, vooralsnog niet welkom aan de Universiteit van Amsterdam (daar zijn diverse commissies nog bezig zich erover "te buigen"),

Feest

In Amsterdam bezetten brandweerlieden, oneens met het gevoerde beleid, als protestactie hun kazerne. Ladderzat in de kantine ter plaatse om hun protestactie al fuisend en joelend kracht bij te zetten, zal men ze echter niet aantreffen. Blijkbaar wordt het doel van de actie nogal serieus opgevat. Verplaatsen wij ons naar Maastricht, waar een aantal studenten zich zorgen maken over de plannen van minister Deetman om de studiebeurzen en de studentenvoorzieningen in het kader van de heersende crisis in of meer om zeep te helpen en aldus besluiten tot een protestactie. Onder de leuze: "Slaap niet, want zij waken over ons" wordt de "slapeloze nacht van MAX" (ofwel het Maastrichtse aktiecomité) georganiseerd. De bedoeling? De kleumende studenten uit de rest van Nederland, die als protest tegen Deetmans voorstel waarover de dag erna beslist zou worden, op het Binnenhof bivaakkerden, steun te betuigen. Getuige de tot het plafond reikende kratten bier achter de bar, de jolige feeststemming en de uitgelaten uitroepen die in het kader van de protestactie omgedoopt waren van een vrolijk "olee, oleehoe" gelal tot een even zo vrolijk "aktie, aktie" gebrul, werd het doel van de actie

maar in Leiden zijn ze welkom. Alleen was in de Universiteitsraad de wens uitgesproken dat het College van Bestuur in deze "heikele zaak" advies zou inwinnen bij de emancipatiecommissie. Maar daar trok het College niet aan. Reden: "We weten nu al wel zo ongeveer wat een dergelijk advies zou inhouden," aldus Collegelid mr. G.J. Jansen.

(Mare)

Elektronisch solliciteren

Het Informatiecentrum Studentenzaken van de Utrechtse universiteit heeft een nieuw wapen ontwikkeld tegen de werkloosheid — baanloosheid, moeten we zeggen. Het is speciaal bedacht voor studenten. Het wapen bestaat uit een computerprogramma voor beroeps- en studiekeuze-advies. Het programma komt uit Canada en is door de Stichting Leerplanontwikkeling naar de Nederlandse situatie vertaald.

Het programma stelt aan de hand van een groot aantal vragen een profiel samen van de student in kwestie en vergelijkt dat met ongeveer 350 standaardprofielen van de meest voorkomende beroepen. Het is simpel. Je vergelijkt het met het ander en vervolgens rolt een advies uit het apparaat: dit of dat beroep is het meest geschikt voor deze student met deze opleiding, vaardigheden, motivatie en karakter.

Het ligt in de bedoeling dat studenten een beetje bijtijds met deze mogelijkheden gaan spelen, want dan hebben ze nog de gelegenheid hun profiel bij te stellen. Met de opkomst van nieuwe studies (in Utrecht als Algemene Letteren en de experimentele richting Sociale Wetenschappen, beide nogal breed van onderwerp, wordt het volgens het Beks steeds belangrijker je eigen studiepad bewust uit te zetten.

(KU-Nieuws)

De eerste van de zestien bewoners van een nieuw studentenhuis. Achter de Molens kreeg vorige week de sleutel en een bos bloemen uit handen van U-raadsvoorzitter Huub Smeets (rechts). Links de voorzitter van de bouwvereniging Beter Wonen, Raymond Leenders, die het pand verhuurt.

Studentenverenigingen kunnen moeilijk opboksen tegen de onderwijsgroep en 'bij moeder thuis'.

Weinig Maastrichtse studenten leiden een studentenleven in de oude zin des woords: studeren en actief zijn in het verenigingsleven. Niet meer dan tien procent is lid van een van de drie verenigingen, Koko, Circumflex of Tragos.

Is er geen behoefte meer aan studentenverenigingen of stemmen de verenigingen hun programma niet genoeg af op de wensen van hun leden? Of heeft de tweefasenstudent gewoon geen tijd meer voor dit soort luxe verpozing?

Alle drie de verenigingen hebben een eigen kroeg, alleen is die kroeg vaak leeg. Ik loop op een dinsdagavond binnen op de Brusselsestraat 33, te gast bij Circumflex. Wat me het eerst opvalt is de overvloed aan licht. Ik waan me in het verouderde gebouw van een tennisclub. De wanden zijn vaalgrijs -of is het nu wit?- en de vloer mocht wel eens gepoetst worden. Net of er juist een feest gevierd is ter viering van een kampioenschap. Je kent dat wel: na de prijsuitreiking groot feest en geen tijd meer gehad om de tent op te ruimen. Een vermoeid uitziende student/barkeeper doet een poging om enig geluid uit de wankelende stereotoren te wringen. Geen geld voor een nieuwe, denk ik vergoeilijkend. Aan de bar zitten drie mensen, die elkaar blijkbaar al wat langer kennen. Af en toe wordt er een woord gewisseld, vervolgens kijkt het gezelschap zwijgend in de spiegel die achter de bar hangt. Het gezicht van de vereniging? Hopelijk niet. Voorzitter Gerrit legt me uit dat de dinsdagavond niet representatief is voor de vereniging. Ik had beter op donderdagavond kunnen komen. Dan is er veel volk, gezelligheid en vooral discomuziek. En vervolgens een van de barzitters is het licht dan ook minder fel: de drive-in jongens nemen altijd hun eigen sfeerlucht mee.

Het vervolg van mijn speurtocht naar het studentengezelligheidsleven levert niet veel meer op. Behalve op donderdag zijn de kroegen meestal leeg en verlaten. De moderne student zit 's avonds thuis en kijkt TV of speelt Risk met zijn huisgenoten.

Tragos is aan de beurt. Over deze vereniging doen nogal wilde verhalen de ronde; eens kijken wat daar allemaal van waar is. De deur wordt geopend door de praeses in eigen persoon, Jan Duyfjes. Normaal gesproken is de sociëteit dinsdags gesloten, maar ik heb geluk. Vanavond kunnen nageplaatsten en andere geïnteresseerden zich komen opgeven voor de na-KMT, de introductie dus. Een voor een komen de leden binnen. Het blijft bij ongeveer dertig mensen, die elkaar al langer kennen als lid van de vereniging. Van belangstellende kandidaat-leden geen spoor. Een ouderejaars vertelt over de hechte band tussen de leden: "In een kleine vereniging ken je elkaar pas echt goed. Als een van onze leden niet regelmatig verschijnt, valt dat meteen op en vragen we ons af waar hij blijft". (Overpeinzing: veel verenigingen vragen zich af waar hun leden blijven.) Overigens nodigt de sociëteit wel uit tot een bezoek. De inrichting is sober maar gezellig en de verlichting heeft de juiste sterkte. 's

Avonds moet je elkaar niet al te scherp kunnen zien. Dat doe je in een discotheek ook niet met als gevolg dat je er beter uitziet dan overdag. De heren van Tragos zijn levensgenieters: er worden Belgische bieren, sigaren en stokbrood met Franse kaas geserveerd. Intussen wordt ik bestookt met uitleg over van alles en nog wat, over hoe het gezellig het wel niet is (het woord 'gezellig' krijg je verdacht vaak te horen), over de eenzaamheid rond de Kerstdagen en de affiniteit met het Belgische verenigingsleven. Aan enthousiasme geen gebrek. Enigszins overdonderd verlaat ik de kroeg, eh sociëteit. Waarom is die niet vaker open als de leden daar zo naar verlangen?

Nu nog naar de Hoogbrugstraat. In tegenstelling tot de andere twee is de vereniging die daar zetelt alleen bestemd voor studenten van de universiteit. Vorig jaar heeft Koko de kroeg verbouwd, dit jaar de organisatie. Beide hervormingen zijn duidelijk te merken. Als je aanbelt volgt de vraag "Ben je lid?". "Nee, maar ik had een afspraak met de voorzitter. "Dan mag je er ook in", hoor ik tot mijn opluchting. Binnen veel licht op een verzorgd modern grijs, verzorgd interieur. Er volgt een rondleiding door het gehele gebouw. Wat ik al vermoedde, wordt bevestigd: de actieve leden zijn inderdaad heel actief. Met zijn grote hoeveelheid ruimte zou Koko het meeste voor zijn leden kunnen doen. In vergelijking met de andere panden biedt de Koko-kroeg veruit de meeste mogelijkheden. Maar helaas, ook hier laten de leden het in grote getale afweten. Natuurlijk, het is een doordeweekse dag en ik ben tamelijk vroeg komen aanzetten, maar de tent is leeg, net als bij Circumflex.

Weinig studenten hebben er behoefte aan in dit soort klassieke studentenleven te duiken.

ganiseerd wordt op het gebied van feesten, lezingen, thema-avonden, cursussen, filmavonden, mensa-avonden et cetera, et cetera. In navolging van de 'echte' universitaire organen zijn tal van commissies en subcommissies aan het werk om al dit fraais te verwezenlijken. De vergadercultuur bloeit. Commissieleden bij Koko en Circumflex zijn zo'n twaalf uur per week kwijt aan hun bijbaantje. Dat betekent anderhalve dag per week minder voor je studie overhouden. En dat alles om een lid van betekenis te zijn voor je vereniging. Daar moet je wat voor over hebben.

zegt dat je er lid van moet worden omdat hij er ook zulke leuke herinneringen aan heeft. In Maastricht moet je het allemaal zelf uitzoeken. Je kunt hoogstens op ervaringen van ouderejaars afdalen, maar die hebben meestal hun lidmaatschap laten verlopen omdat ze de studie hebben laten voorgaan. Dat werkt dus ook al niet stimulerend. Een belangrijke oorzaak van het minder florissant bestaan van de verenigingen moet gezocht worden in het onderwijssysteem, dat volgestouwd is met sociale elementen. De onderwijsgroep is niet alleen geschikt om kennis, maar ook kennis op te doen. En wat gedacht van de gezellige kroegen in de binnenstad? Die dragen er ook aan bij dat de behoefte aan gezelligheidsverenigingen niet groot is. Uit het onderzoek dat Ton Hamelers verricht heeft naar de leefomstandigheden van de Maastrichtse student wordt opgesomd wat een eerstejaars allemaal belangrijker vindt dan Koko, Circumflex of Tragos: sporten, uitgaan, vrienden opzoeken, naar de film gaan en TV kijken scoren hoger dan de studentenvereniging, die maar acht procent scoort. Sport scoort maar liefst 27 procent. Daarbij gaat het alleen om studenten die op kamers wonen. Veel toekomstige intelligentsia woont echter thuis bij vader en moeder. Dat geldt voor bijna de helft van alle studenten die in Maastricht studeren. Bij hen bestaat in principe geen interesse voor de verenigingen. Toch moet gezegd worden dat het Maastrichtse studentenleven zonder de drie verenigingen een kleurloze aanblik zou bieden. De enkele tientallen (of zijn het honderdtallen) actieve leden bieden mogelijkheden die thuis voor de bus niet te halen zijn. Om met de woorden van Gerrit te spreken: "Studenten mogen van geluk spreken dat de verenigingen nog bestaan. Ze zullen pas weten wat ze missen als er een wordt opgeheven". De subsidies zijn niet meer wat ze geweest zijn en de financiële hemel is zwaar aan het betrekken. Ga er toch maar eens kijken.

Toine Houben

Gezellig en toch sportief: de steppers van Koko.

Waarom laten de leden het, op de dico-avond na, afweten? Je bent snel geneigd te denken dat de programma's niet de moeite waard zijn. Belangenbehartiging, persoonlijkheidsvorming en (alweer) gezelligheid staan hoog in het vaandel van alle drie de Maastrichtse verenigingen. Volgens een eerstejaars lid van Koko telt alleen de sfeer: "Als je in een voor jou vreemde stad gaat studeren, heb je behoefte aan nieuwe vrienden. Die mensen leer je niet kennen tijdens een zwaarmoedige discussie of een thema-avond. De beste gelegenheid daarvoor is de donderdag, de disco-dag".

Circumflex blijft enthousiast lezingen organiseren, afgewisseld met thema-avonden op woensdag. Als er een paar man op afkomen, is dat heel wat. Koko heeft op dit punt de moed opgegeven: geen culturele avonden meer in het vaste weekprogramma. Gevoel voor marketing is geboden. Willen studenten eigenlijk niets liever dan iedere avond disco? Voorlopig blijven de verenigingen ervan uitgaan dat er meer is in dit leven dan alleen luisteren naar honderd-twintig beats per minuut. Een kersvers gearriveerde student bevestigt dat: "Het verenigingsleven wordt pas leuk als je actief lid bent van een vereniging, in mijn geval van Circumflex". Er moet ook veel gebeuren om een vereniging aan het draaien te houden. Tijdens mijn rondgang ontdek ik dat er van alles en nog wat geor-

Heeft het profiel van de vereniging iets te maken met het aantal of het soort leden? Tragos is 'rechts' en 'bal', Koko 'alternatief' en 'pluis', Circumflex zit er ergens midden tussen in. Diezwart/wit tegenstelling weerhoudt veel mensen om lid van een vereniging te worden. Tragospraeses Jan Duyfjes kan daar van meepraten: "Als je zegt dat je een Tragos-lid bent, lig je eruit bij de onderwijsgroep". Tragoslieden worden raar aangekeken als ze met stropdas bij Koko binnenwandelen. En hoe voelt een Koko-lid zich dan bij Tragos. Daar zullen we nooit achterkomen, want een Koko-lid komt nu eenmaal niet bij Tragos over de vloer. Opvattingen, leefstijl en vriendenkring spelen duidelijk een rol bij het kiezen van een "passende" vereniging. Vaak leidt tot een keuze voor helemaal geen vereniging. Volgens een van de ondervraagde eerstejaars is kiezen gelijk aan kleur bekennen en "je moet het met iedereen kunnen vinden". Kleur bekennen is dus vies, maar niet kiezen op basis van een vooroordeel is nog veel vaker.

Ligt het soms aan de stad Maastricht dat het studentenleven hier niet erg intensief beoefend wordt? Maastricht is een jonge studentenstad en dat brengt met zich mee dat de studenten nog weinig vaste patronen in het sociale leven hebben aangebracht. Er bestaan geen verenigingen met een roemruchte traditie, waarvan je opa nog lid is geweest en waarvan je vader heeft ge-

Medische studenten tegen verplichte stage wetenschap

Er heerst onrust in het derde jaar Geneeskunde. Voor het eerst zijn de derdejaars namelijk verplicht één van hun keuzeblokken te besteden aan een wetenschapsstage. Over het al of niet verplicht stellen van een wetenschapsstage bestond al jaren een steeds weer opblazende discussie binnen de raden en commissies.

Officieel zijn de blokken 3.5 en 3.6 altijd al bestemd geweest voor een wetenschapsstage. Voor wie daar echter absoluut geen zin in had was er desnoods de mogelijkheid een gewoon keuzeblok te doen. In plaats van een uitzondering werd dit gedurende de jaren echter steeds meer regel. De animo voor de wetenschap daalde de afgelopen jaren zodanig dat voor het tellen van de wetenschaps-kiezers de laatste jaren nog geen hand meer nodig was. De verplichtstelling stond vlak voor de vakantie in een beruchte vergadering van de faculteitsraad weer op de agenda. Nadat in dezelfde vergadering Greep was afgezet en het examenreglement was afgekeurd werd tussen neus en lippen door de verplichting tot het volgen van een wetenschapsstage goedgekeurd. Prof. Harry Struyker Boudier, die samen met prof. Rob Reneman een ad hoc subcommissie vormt: "Het is verplicht gesteld in het kader van de Verwetenschappelijking Curriculum. Het is goed dat studenten behalve theoretisch ook praktisch met onderzoek in aanraking komen".

- Hoe moet het er in concreto uit gaan zien?

Struyker Boudier: "Men gaat vier dagen in de week 'de werkvloer op', de vijfde dag is een terugkomdag. Op die dag zijn lezingen en een onderwijsgroep gepland. In die onderwijsgroepen gaan studenten onderzoeksvaardigheden oefenen, zoals het opzoeken van een artikel of het houden van een referaat. Dit

zijn de plannen die overigens nog door de Onderwijscommissie moeten worden goedgekeurd".

- Kun je in zes weken een fatsoenlijk onderzoek doen?

Struyker Boudier: "Nou, echt een heel onderzoek afronden, nee dat is niet mogelijk. Een kleine deelvraagstelling, dat lukt nog wel. Zo'n periode is voldoende om geroken te hebben aan onderzoek. Het is een kwestie van de manier leren, aanvoelen hoe het gaat. Net zoiets als het leren dansen van de samba".

- Is er plaats voor al die studenten?

Struyker Boudier: "We verdelen het over de blokken 3.5 en 4.4, dat is dus al de helft. Verder stemmen we de vraag en het aanbod op elkaar af. Alle studenten zijn verzocht hun voorkeuren duidelijk te maken en aan alle deelprojecten is gevraagd wat ze te bieden hebben. Als we deze twee samengebracht hebben, zo in december, januari, dan gaan we in overleg een meer concrete invulling opstellen".

De studenten zien het allemaal wat minder zitten. De formulieren waarop zij hun voorkeur kenbaar konden maken kwamen, als een soort stil protest, maar mondjesmaat bij de projectgroep keuze-onderwijs binnen. Pas op de uiterste inleverdatum volgde nog een grote stroom. Een student: "We kregen de formulieren plotseling op ons dak, de mensen schrokken zich rot. Er wordt ineens een keuzeblok afgepikt. En het is heel onduidelijk wat we daar die vier dagen in het lab moeten gaan doen. De stages die de capgroepen opgeven zijn nog totaal niet uitgewerkt. Ze geven alleen de titel van het onderzoek op, maar wat wij daar nu moeten gaan doen, dat weet niemand. We willen niet een maand lang een beetje meekijken of pipetten spoelen. Daar zijn we bang voor. Ook over de evalua-

tie is nog helemaal geen duidelijkheid, misschien via een referaat of via een verslag, het is nog allemaal onbekend. Op zich is het goed dat het curriculum verwetenschappelijkt wordt, maar dit gebeurt overhaast zonder dat er een goed plan is. We zijn gewoon proefkonijnen".

- Wat vinden de organisatoren van die onrust?

Struyker Boudier: "Het is een verandering, dat roept altijd even weerstand op. Ik denk ook dat het voor een groot deel komt door de onduidelijkheid die er was. Daarom hebben we een informatiebijkomst georganiseerd. Daar is uiterst plezierig gediscussieerd. Na afloop was een groot gedeelte van die onrust weg. We moeten natuurlijk nog afwachten, maar als het eenmaal loopt zie ik het toch niet zo somber in. We doen ons best, volgens mij wordt het een heel leuk interessant blok. Maar ik moet zeggen dat die weerstand mij wel een beetje verbaast. Als medicus is het nodig een wetenschappelijke houding te hebben om alle informatie van buiten op zijn relevantie te kunnen toetsen. Dat er zo weinig belangstelling hiervoor is, stelt mij teleur. Ja, soms moet ik wel toegeven dat het met het intellectuele klimaat in Maastricht droevig gesteld is". Om het protest tot uiting te brengen wordt er door studenten een handtekeningactie op touw gezet. In de te ondertekenen brief wordt de verwetenschappelijking niet bestreden, maar er wordt gesteld dat de huidige organisatie ondoordacht en overhaast is. Daarom verzoekt men de verplichting pas volgend jaar in te voeren, als de stage duidelijker vorm heeft gekregen. De brief, die naar alle verwachting door het merendeel der studenten ondertekend zal worden, gaat dan naar de bevoegde instanties.

Paul Gobée

Iedere woensdagavond in het Atrium, wijkgebouw Daalhof, Aureliushof

- jazz-ballet
- aerobic-dance

Van 19.30-20.30 uur en van 20.30-21.30 uur is er in het Atrium ballet. U kunt zich aanmelden en informatie krijgen bij Laura Winkelman, tel. na 18.00 uur 471050.

Prijs per les: f 5,-.

Ravelijn blijft

Onlangs is gemeentewerken begonnen met het inrichten en opknappen van het, centraal in de studentenwijk 'de Ravelijn' gelegen plein. Vanaf het moment dat wijkbewoners hierover met de gemeente in overleg waren getreden heeft het ruim anderhalf jaar geduurd eer de spa in de grond ging. Politiek ligt de zaak namelijk gevoelig. Ten eerste omdat voor de oorspronkelijke bewoners, die in het kader van een sociaal woon-project in de wijk geplaatst waren, nooit dergelijke verbeteringen getroffen waren. Een tweede punt is nog belangrijker. Twee jaar geleden werden deze bewoners gedwongen te verhuizen. Terwijl de werkelijke reden een veranderd sociaal beleid was, werd officieel als argument aangevoerd dat de wijk gesloopt moest worden om plaats te maken voor nieuwbouw. Studenten mochten de wijk tijdelijk bewonen. Gebrek aan financiële middelen voor de nieuwbouw en tekort aan studentenhuysvesting gaven de doorslag om de sloop onofficieel op de lange baan te schuiven. Renovatie van het plein, met jonge aanplant die vele jaren nodig heeft om tot wasdom te komen, bevestigt dit echter naar buiten toe. Het maakt duidelijk dat de oude bewoners met een vals argument gedwongen waren te verhuizen. Vanwege de politieke implicaties van de renovatie was een fiat van B&W noodzakelijk. Een half jaar geleden was al voortijdig met de uitvoering begonnen. Omdat toen echter nog geen goedkeuring van B&W verkregen was moesten de verrichte werkzaamheden enige tijd later weer ongedaan gemaakt worden. Het feit dat de opknapping nu wel doorzet bewijst dat sloop van de wijk zeker de komende tien jaren nog niet op handen is.

Paul Gobée

De eenentwintigste eeuw is in Maastricht al begonnen

„Medische studenten zouden opgeleid moeten worden tot denkende zoekers, meer dan tot medische encyclopedieën. Ze zouden gestimuleerd moeten worden om zelfstandige 'learners' te worden in plaats van passieve consumenten van informatie. De opleiding zou dan ook een minimum aan colleges moeten bevatten, temeer daar deze algemeen als ineffectief beschouwd worden in vergelijking met onderwijsgroepen en praktika. De student moet genoeg tijd over hebben voor zelfstudie, waarin hij naast kennis ook vaardigheden en attitudes kan opdoen. In de opleiding tot basisarts moet een zwaarder accent te komen liggen op de eerstelijns gezondheidszorg, preventie van ziekte en gezondheidsvoorlichting. Gezien de complexiteit van het leven in de westerse maatschappij moet de arts tijdens zijn studie genoeg in aanraking gekomen zijn met onderwerpen uit de psychologie en sociologie, wil hij een actief participerend beroepsuitoefenaar zijn in die maatschappij".

Een preek voor eigen parochie? Nou nee, dit zijn een aantal conclusies en aanbevelingen die gedaan zijn in het rapport „Physicians for the Twenty-First Century”, dat in opdracht van de Association of American Medical Colleges is geschreven door een panel van twintig prominente hoogleraren verbonden aan verschillende medische faculteiten in de V.S. Er hebben 140 opleidingsinstituten meegewerkt aan de totstandkoming van dit rapport, dat als leidraad moet gaan dienen

voor de innovatie van het medisch onderwijs in Noord-Amerika.

We mogen onszelf wel eens even over de bol aaien dat een zo belangrijke organisatie in grote lijnen „ons” systeem aanbeveelt aan alle opleidingen in de States. Worden we normaal gesproken in den lande wat argwanend bekeken, nu krijgen we dan eindelijk een goede steun in de rug. Niet dat we nu tevreden knorrend met een warm buikje mogen afwachten tot de rest van de wereld ons heeft ingehaald. Zoals het rapport aangeeft zijn er in het Maastrichtse onderwijs nog lacunes zat.

Met name in de sfeer van studiebegeleiding beveelt het rapport een veel intensiever beleid aan dan dat wat tot op heden in Maastricht gerealiseerd is. Het is hier bijvoorbeeld niet mogelijk om als student van probleem oplossende en analytische vermogens te evalueren met een docent. Studenten in Maastricht klagen nogal eens over het gebrek aan mogelijkheden om met docenten in contact te komen buiten de onderwijsgroepen om. Laat staan dat „de student op regelmatige basis steun en richting van faculteitszijde krijgt die hem helpt te ontwikkelen tot arts in het bijzonder en als mens in het algemeen”. Volgens het rapport komen medische studenten door de aard van hun studie, waarin zaken als ziekte en dood een belangrijke plaats innemen, zichzelf nogal eens tegen. Bovendien biedt een probleemgeoriënteerd curriculum op zich vaak

weer conflicten, die voor elke student verschillend zijn. Sommige leveren die kleerscheuren op, voor andere betekenen die conflicten vruchtbare uitgangspunten voor ontwikkeling. In beide instanties, zo zegt het rapport, is het van belang dat de faculteit studenten individueel begeleid in bredere zin dan studie resultaten begeleiding.

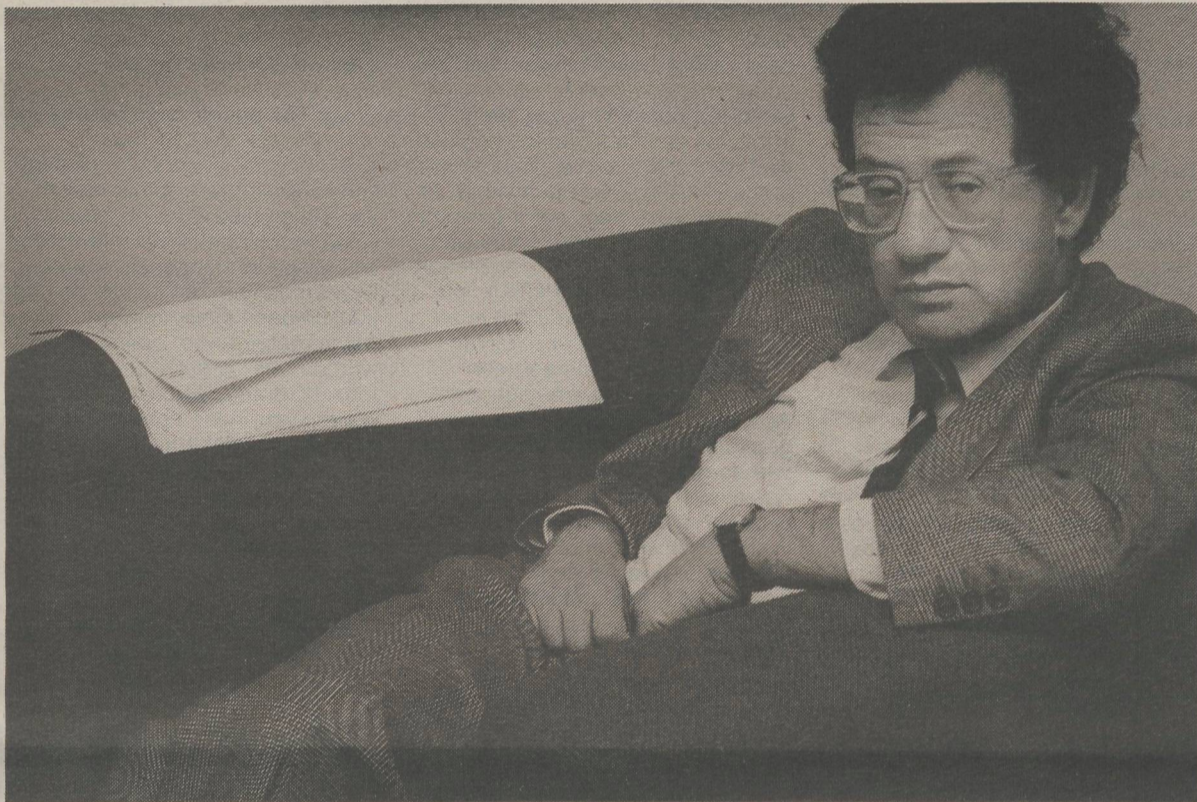
Over het algemeen kan gesteld worden dat het Maastrichtse systeem artsen voor de eenentwintigste eeuw oplevert. Veel van wat de American Association of Medical Colleges haar leden aanbeveelt is hier aanwezig of in ontwikkeling. We noemen Voortgangstoetsen, Skillslab, examenreglement, stageplanningsgroepen en stageblokboeken, enzovoort. Toch is het mogelijk dat ondanks het bestaan van al deze vooruitstrevende heden het Maastrichtse onderwijs toch kan tegenvallen. Het rapport „Physicians for the Twenty First Century” straalt een bezieling uit die hier nogal eens afwezig is. Het lijkt erop of het onderwijs elan overzee hoger ligt dan aan dit instituut. Wellicht is dit te wijten aan de wet van de remmende voorsprong, wellicht aan een eigenheid van het Nederlands universitaire onderwijs waar elke VWO-student aan kan participeren waarin voor docenten geen carrièrevooruitzichten in het verschiet liggen. Wat het ook mag wezen, deze uitspraak mag er zijn: „Good Job RL, but keep giving him from Jetje!”

Jan Mokkenstorm

Stemming bij Open Universiteit:

"We zijn weer terug in de werkelijkheid"

De Open Universiteit staat weer met beide benen op de grond. De kloof die gaapt tussen wat de universiteit de cursisten beloofd heeft en wat zij in werkelijkheid kan bieden, staat nu op papier, evenals de maatregelen die genomen zijn om het verschil weg te werken. Het produktieschema is drastisch aangepast en voor het overige zijn budgettaire maatregelen genomen. Minister Deetman, die met deze maatregelen heeft ingestemd, houdt de schade voor zijn begroting beperkt tot 1,8 miljoen per jaar. De eerste lichte studenten dreigt de tol van de chaotische start te moeten betalen met een studievertraging van één à twee jaar als zij een volledige diplomalijn willen volgen. Zij zijn van tijd tot tijd gedwongen hun studie te onderbreken omdat er niet genoeg cursusmodulen klaar zijn. Studenten die zich nu aanmelden voor een cursus, krijgen de verzekering dat zij zonder dergelijke onderbrekingen kunnen studeren.

Collegelid Schuyer: "Voor sommige disciplines is het gewoon een ramp om iemand hier naar toe te halen".

In Heerlen hangt een sfeer van opluchting, nu de werkelijkheid onder ogen is gezien in het rapport van de commissie-Steenbergen, die door Deetman op onderzoek is uitgestuurd, en de Herijkingsnota van het College van Bestuur. Steenbergen c.s. heeft beschreven hoe de veel te ambitieuze planning en de werkelijkheid uit elkaar zijn gegroeid en het College van Bestuur heeft aangegeven hoe de twee weer met elkaar in overeenstemming gebracht kunnen worden. Om de voorgenomen productie van cursusmateriaal te realiseren is de productiecapaciteit veertig procent te klein, berekent het college. Als er minder cursussen (268 in plaats van 322 modulen) in meer tijd (acht in plaats van zes jaar) geproduceerd worden, kan het capaciteitstekort worden teruggebracht tot vijftienvintig procent. Dat betekent volgens het college wel dat de laatste cursus van het minimumpakket waarop iemand, die vorig jaar met zijn studie begonnen is, niet in 1990, maar in '91 of '92 klaar is. Deetman maakt bezwaar tegen die vertraging: er moeten volgens hem manieren te bedenken zijn om de eerste studenten in 1990 te laten afstuderen. Er wordt nu over gedacht de ontbrekende modulen te vervangen door literatuurtentamens. Voor het aanvullen van het resterende capaciteitstekort zou een bedrag nodig zijn van acht miljoen gulden, maar dankzij enkele boekhoudkundige vondsten hoeft het Rijk per jaar niet meer dan 1,8 miljoen gulden extra over te maken.

Deetman heeft het niet willen laten bij een aanpassing van het produktieschema en een verruiming van het budget. Op advies van de commissie-Steenbergen zijn ook maatregelen getroffen om te voorkomen dat de zaak opnieuw uit de hand loopt: Steenbergen, de vroegere directeur-generaal voor het basisonderwijs, is aangewezen om het contact tussen Heerlen en Den Haag te onderhouden en al voor de zomer is een extern bureau aan het werk gezet dat iedereen die bij de cursusproductie betrokken is, met strakke hand aan het afgesproken tijdschema houdt.

Wanhoop

"We hebben wel eens een gevoel van wanhoop gehad, maar de politieke druk was te groot om daaraan toe te geven en om uitstel te vragen", zegt prof. dr. Jos Claessen, sinds juli hoogleraar Sociale Wetenschappen en daarvoor hoofd van de afdeling Beleidsvoorbereiding. Hij verbaast zich er achteraf over dat er nu toch nog vijftien cursussen in omloop zijn: "Eigenlijk zijn die vijftien cursussen allemaal meevalers, die boven iedere redelijke verwachting tot stand gekomen zijn. Dat beschouw ik op zich als een gigantische prestatie, evenals de opbouw van de achttien studiecentra en de automatisering van de hele organisatie. Je moet bedenken dat we in 1982 met niets begonnen zijn, terwijl in 1984 de eerste cursus de deur uit moest. Er was geen enkele ervaring met dit soort organisatie en dit soort onderwijs. Toch moest je tegelijk beginnen met de opbouw en de productie. In het begin liep alles naar wens. In drie maanden tijd hadden we de mensen bij elkaar die het programma moesten ontwerpen en een half jaar later was het gefor-

muleerd. We kregen daarbij zeer loyale steun van andere universiteiten. Maar bij de realisering ontstonden de moeilijkheden. Je moest zorgen dat er een wetenschappelijke staf in huis kwam en dat ging al erg moeizaam. De eerste medewerker voor Sociale Wetenschappen arriveerde medio '83, de tweede een jaar later. Eind '84 moesten er vier à vijf modulen klaar zijn. We waren daarvoor aangewezen op vakgroepen van andere universiteiten, die we niets anders konden meegeven dan wat grote lijnen".

Ontwikkelingswerk

De cursussen moesten dus bijna volledig gemaakt worden door vakgroepen van andere universiteiten. Aanvankelijk was er belangstelling te over, maar als het erop aankam lieten nogal wat groepen het afweten. Claessen: "Er was geen enkele prikkel om dit soort ontwikkelingswerk te doen. Je had er niets aan voor je carrièreperspectieven en juist in de tijd dat de voorwaardelijke financiering werd ingevoerd wilde niemand de indruk wekken dat hij niets beters te doen had. De vakgroep had het gevoel te worden gestraft voor dienstverlening aan ons, want de enige tegenprestatie was dat men een tijdelijke kracht mocht aantrekken als compensatie voor een prima ingewerkte medewerker. Vooral bij rechten hebben we dat probleem gehad." Als er dan toch mensen gevonden werden die zo gek waren mee te doen, kwamen er weer nieuwe problemen, vertelt Claessen: "Iedereen ging heel enthousiast aan de slag. Je

kreeg de verzekering dat alles keurig op tijd af zou zijn. Tegen de tijd dat het materiaal ingeleverd moest worden, belde je eens op om te vragen hoe het ermee stond en dan kreeg je te horen dat het goed liep. En als je dan na verloop van tijd weer belde, hoefde de tekst alleen nog maar te worden getikt, weer twee weken later zou het dezelfde dag nog op de post gaan, weer twee weken later bleek dat er toevallig iemand ziek geworden was. Zo ging het regelmatig. Je was willoos aan anderen overgeleverd, zonder enig tegenwicht, omdat wij geen wetenschappelijke staf in huis hadden. De telefoon was ons enige bewakingsinstrument. Bovendien konden we de schrijvers maar heel globale lijnen meegeven, zodat ze ook niet goed wisten wat er van hen verwacht werd."

Tot de maatregelen die Deetman genomen heeft om het schip weer vlot te trekken, behoort ook de beloning van de dienstverlenende vakgroepen. De groep krijgt een beloning in tijd en geld en kan daar heel wat wijzer van worden, als hij binnen de gestelde termijn het werk af heeft. Omgekeerd wordt hij er slechter van, als hij de termijn overschrijft. Individuele leden van de groep mogen bovendien tien procent van de financiële vergoeding voor zich behouden.

Excentrisch

De cursusschrijvers van andere universiteiten kunnen inmiddels ook op meer begeleiding vanuit Heerlen rekenen, nu de wetenschappelijke

staf daar groeit, zij het in een veel trager tempo dan men graag zou zien. Collegelid E.H. Schuyer, die zelf over enkele maanden zijn functie in Heerlen veruult voor die van directeur van een psychiatrisch centrum in Rotterdam, wijst dat aan de excentrische ligging van Heerlen, die ertoe bijdraagt dat het werken aan de Open Universiteit niet voor volwaardig wordt aanzien. "Wie een keer een collega wil ontmoeten of een behoorlijke bibliotheek wil raadplegen, is een hele dag kwijt aan reizen. Ik denk dat we heel wat minder problemen zouden hebben als we in de nabijheid van een grote universiteit gevestigd waren. Voor sommige disciplines is het gewoon een ramp om iemand hier naar toe te halen. De medewerking van gemeente en provincie is uitstekend, daar hoort U mij niet over klagen. Wat blijft staan is dat het wel lukt om mensen hier naar toe te halen, het duurt eenvoudig langer".

Met het vinden van een cursusteam dat zolang bij elkaar blijft dat het al dan niet op tijd een cursus kan produceren, is het leed nog niet geleden. Iedere tekst moet een disciplinetoets ondergaan, voordat hij uitgegeven wordt. Het kan voorkomen dat de tekst te licht bevonden wordt. Dat is tot nu toe in twee gevallen gebeurd, bij wiskunde en strafrecht. Die cursussen zouden eind vorig jaar uitgekomen zijn, maar voordat nieuw gevormde teams het werk hebben overgedaan, zijn we twee jaar verder. Het overzicht van de vertragingen dat de commissie-Steenbergen in haar rapport geeft, laat achterstanden zien

die variëren van enkele weken tot drie jaar. Dat zou tot daaraan toe zijn, als de cursussen niet 'te koop' waren aangeboden. Schuyer noemt dat de cruciale fout die vorig jaar gemaakt is: "In het voorjaar hebben we een studiegids uitgebracht waarin termijnen werden genoemd waarvan we toen eigenlijk al wisten dat die niet gehaald konden worden. Dat hadden we natuurlijk niet moeten doen, maar die gids was al een half jaar van tevoren samengesteld en er waren tienduizenden exemplaren van gedrukt. Ook door de politiek waren er zoveel verwachtingen gewekt, dat we de gids eigenlijk niet meer konden tegenhouden". Claessen bekijkt het iets prozaïscher: "Je moet je voorstellen dat je een postorderbedrijf bent. Voor zo'n bedrijf is één ding fnuikend: niet dat er een artikel niet in de catalogus staat, maar dat er een artikel in staat dat je niet kunt leveren".

Wie een cursus bestelde die niet klaar was, kwam op een wachtlijst terecht, totdat de minister een algehele studentenstop afkondigde. De studentenstop is inmiddels selectief geworden: de universiteit mag alleen nog studenten toelaten voor diplomalijnen waarvan een ononderbroken voortgang gegarandeerd kan worden. Voor veel studenten van de eerste lichte komt die maatregel te laat. Zij zullen op een gegeven moment door de geboden cursusstof heen zijn en moeten dan wachten tot er een nieuwe cursus klaar is. Voorlopig kunnen zij hun toevlucht zoeken in de vrije ruimte, die iedere student gelaten wordt om cursussen buiten zijn leerstofgebied te kiezen. Bij wijze van noodmaatregel is die ruimte vergroot van 15 naar 25 procent van de studielast, die voor een bepaald diplomaprogramma is vastgesteld. Om bezig te blijven moet een student nu al beginnen zijn keuzevakken op te souperen.

Makelaars in wetenschap

Voor Schuyer is het een teleurstelling dat in de politiek de nadruk zozeer gelegd wordt op de programma's die naar een diploma leiden. Dat schaaft volgens hem de andere functie van de Open Universiteit: het aanbieden van losse cursussen. In zijn ogen dient de instelling niet primair te lijken op een alternatief voor een traditionele universiteit, maar op een bedrijf dat gespecialiseerd is in het ontwikkelen van cursussen op bestelling. De vraag daarnaar zou zo groot zijn dat hij een cursistenaantal van 100.000 in een volgroei stadium niet uitsloten acht. "Aan dat aantal kom ik als ik de behoefte aan praktische cursussen op het niveau van posthoger onderwijs optel bij vragen uit het bedrijfsleven. Om een voorbeeld te noemen: de PTT en verschillende banken hebben ons laten weten dat zij graag met een cursus van ons hun achterstand op het gebied van de informatica willen inlopen, maar dat moet dan wel snel gebeuren; ze willen geen drie jaar wachten". Claessen verwoordt het ideaal nog scherper: "We zien ons graag als makelaars in wetenschap, een overslagbedrijf voor kennis, dat op industriële schaal aan gesystematiseerde kennisoverdracht doet".

Jacques Herraets

ROZ-SG

Op zondag 20 oktober is de Regionale Omroep Zuid, in samenwerking met Studium Generale, begonnen met een serie live-programma's op het snijvlak van kunst, wetenschap en journalistiek. In de eerste uitzending kwamen onderwerpen aan de orde als het intellectuele klimaat aan de RL en de maatschappelijke verantwoordelijkheid, onderwerpen die tot pittige discussies leidden tussen de hoogleraren Van Boven, Flinterman, Struyker Boudier en Appels. Maar er werd ook aandacht besteed aan meer concrete kwesties, zoals de Pythische Spelen en de tentoonstelling van nazi-propaganda in het Bonnetantenklooster. Deze afwisseling zal ook de tweede uitzending van "Zondagsrust" (op 17 november) kenmerken. Het programma onder voorbehoud:

Aleenstaanden

Het afstudeerproject van Hay Smitsmans. Een onderzoek onder alleenstaanden in Maastricht

Cyrille Offermans en Hans van den Bergh

Onlangs is de nieuwe bundel essays van de Helderse cultuurcriticus Cyrille Offermans verschenen: "De mensen zijn mooier dan ze denken". Offermans plaatst zich in de kritische traditie van de Frankfurter Schule van Horkheimer en Adorno. Hans van den Bergh is hoogleraar cultuurwetenschappen aan de Open Universiteit. Van den Bergh heeft een rijk geschakeerde carrière achter de rug: Propria Curesredacteur, toneelcriticus, medewerker aan het roemruchte Instituut voor Neerlandistiek van de Universiteit van Amsterdam, columnist bij NRC/Handelsblad (onder het pseudoniem Paul Abbey), enzovoort. Op het ogenblik schrijft hij onder de naam Ten Braven in de boekenbijlage van Vrij Nederland.

Jeugd en seksualiteit

Humaan biologe Machteld Roede (die vorige keer bij het debat over het intellectuele klimaat aan de RL helaas niet aanwezig kon zijn), GVO-er Ton Oostveen en dr. Gerard Roelofs van het RIAGG over jeugd en seksualiteit

Column

In de tweede uitzending zal de schrijfster Chantal van Dam opnieuw present zijn met haar gesproken column. Zoals al uit haar bundel "Middelen van bestaan" blijkt, beschikt Chantal van Dam over een scherpe pen. Zij doopt die echter zo diep in de ironie, dat er ook nog wat te lachen valt.

De muziek zal weer worden verzorgd door studenten van het Conservatorium.

Zondag 17 november in de Grote Societeit aan het Vrijthof (tegenover het postkantoor). Van 11.00 uur tot 12.30. Toegang gratis. De derde uitzending is op 15 december, zelfde plaats, zelfde tijd.

Vergeving: Annetiek Kusters/Karin Daniels

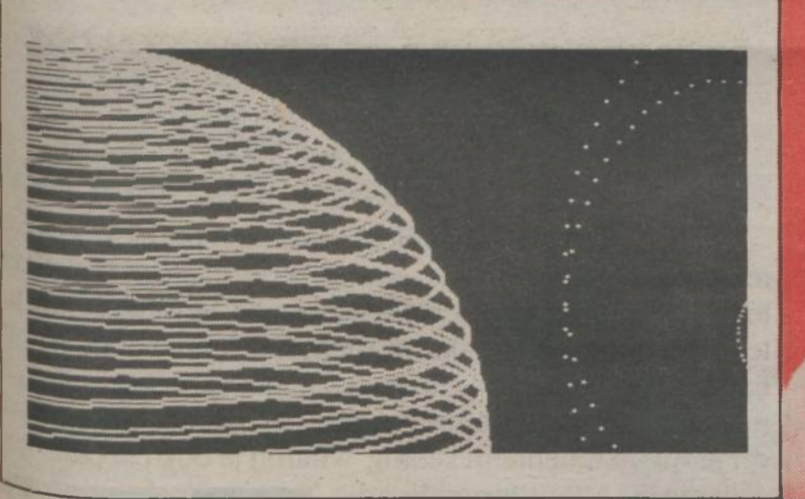
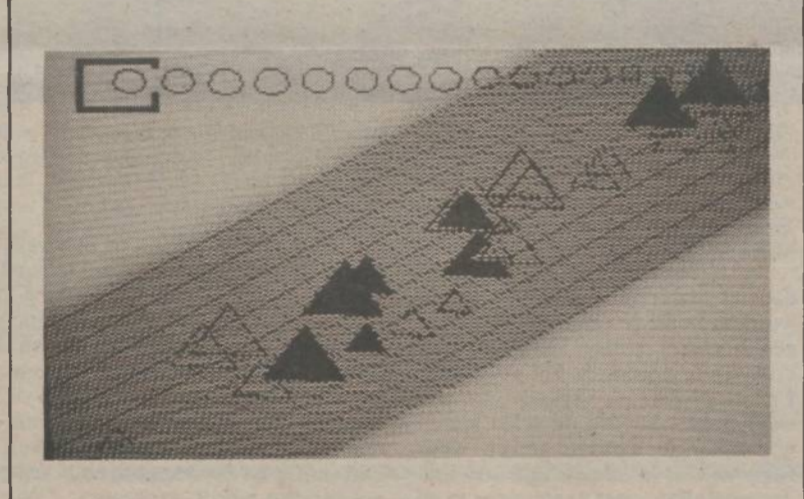
De elektronische media binnen de beeldende kunst

probleem te vinden - juridisch, economisch en sociaal." Al een kleine vijftien jaar speelt Theo van der Aa een belangrijke rol in de tegencultuur op dit gebied van de elektronische media. Sinds hij in 1972 aan de Boschstraat de Agora Studio vestigde, heeft hij diverse activiteiten ontplooid die het kunstzinnig gebruik van de elektronische media meer bekendheid moeten geven. Met zijn ondersteunend werk ten gunste van video- en computerkunst heeft Theo van der Aa tot nu toe nog niet veel waardering bij de plaatselijke en provinciale overheden weten te oogsten. "Ons werk wordt gewoon genegeerd door stad en provincie," zegt Van der Aa. "Dat is een tekort aan beleidsvisie. Daar kun je van denken wat je wil, maar het is een realiteit, dus je hebt er rekening mee te houden. Het heeft een duidelijk uitkristalliseren van de Agora Studio tot nu toe onmogelijk gemaakt. Het is allemaal nooit goed van de grond gekomen. Daarom is ons streven ook meer gericht op acceptatie door de rijksoverheid. Want als je werk door de rijksoverheid wordt erkend, betekent dat ook statusverhoging bij particuliere geldschieters." Van der Aa signaleert ook

weerstand tegen video- en computerkunst uit de hoek van de gevestigde, traditionele kunstvormen. "Dat is niet verwonderlijk. Dat zie je altijd als er iemand op het territorium van een ander komt. Dan krijg je een reactie bij die bewoner van dat territorium en die reactie kan lichamelijk of psychisch zijn. Het hangt af van de beschikbaarheid van de oude zienswijze hoe de nieuwe zienswijze wordt bejegend. Maar er is wat ons betreft geen sprake van concurrentie. Wat wij doen is fundamenteel anders. De nieuwe kunstvormen die gebruik maken van elektronische media zoals video en computer zijn intermedia; bij een performance, bijvoorbeeld, worden de grenzen tussen de oude kunstvormen overschreden. Je kunt het vergelijken met opera; daar worden ook de grenzen tussen muziek, drama en poëzie opgeheven. Alleen brengt het gebruik van elektronische media andere gestaltingsvormen voort, meer up to date, met hedendaagse issues. Er is, in tegenstelling tot de opera, steeds een avantgardistische inslag te onderkennen." "Maar het gaat niet om andere kunstvormen," zegt Van der Aa,

"het gaat om de beleidsmakers. Die zijn er schuld aan dat er niet genoeg doorstroming is; die zorgen door hun gebrek aan visie voor een discrepantie tussen de oude en de nieuwe kunsten." In tegenstelling tot de beleidsmakers zien de universiteiten, volgens Van der Aa, wel het belang van de video- en computerkunst in. Dat is ook de reden dat hij graag samenwerking zoekt met Studium Generale. "De wetenschap is ook avant-garde. Wij dienen een gemeenschappelijk doel: de vooruitgang. Van een wethouder hoef ik niet veel te verwachten, maar in de universiteit herken ik een gelijkgezinde. Er is over en weer inspiratie. De komst van de RL heeft voor ons een referentiekader gecreëerd. De RL heft een isolement op, is een tegenwicht tegen het parochiaal subjectivisme waar, mag ik wel zeggen, Limburg in uitblinkt. Rijksinstituten als de RL onttrekken zich immers aan de besluitvorming van stad en provincie. De RL onderkent kunst als een professie, zij relateert kunst aan filosofische en psychologische issues; dat uit zich het duidelijkst in het beleid van Studium Generale.

De samenwerking tussen SG en Studio Agora dateert van 1982. De eerste vrucht die daaruit is voortgesproten, was de manifestatie "International Media Meeting", waar het werk van een twintigtal internationale video- en computerkunstenaars werd gepresenteerd. Sindsdien zijn er met enige regelmaat gezamenlijke projecten in het programma van Studium Generale opgenomen. Over het aanstaande project van 19, 20 en 21 november is Theo van der Aa enthousiast. "Neem Rafael Ortiz. Die heeft een aantal Amerikaanse films uit de jaren vijftig op video-disc overgeschreven. Vervolgens is hij geheel naar eigen inzicht beeld voor beeld gaan re-editen. Het effect is bijvoorbeeld een zich snel vermenigvuldigend beeld. Wat figuratief is blijft wel figuratief, maar het oog kan het eigenlijk niet verwerken, dat is daar niet op geconditioneerd. Ortiz noemt het een "exaggerated reality". Gedistformeerd, kun je ook zeggen. Het is een geweldige belevingservaring, fundamenteel verschillend van de zogenaamde verstrooiende programma's die de televisie-omroepers ons te bieden hebben."

In samenwerking met Studium Generale organiseert Stichting Agora een manifestatie met als onderwerp: audiovisuele elektronische technologieën binnen de beeldende kunst. Deze manifestatie zal plaatshebben op 19, 20 en 21 november in de Aula van de RL aan de Tongerseweg 53 in Maastricht. De aanvang is elke dag om 20.00 uur. Toegang gratis.

studium generale

Redaktieadres Bureau Studium Generale RL Hoofdgebouw, Tuinwingsel (Economie) Vierde verdieping, k 4070 en k 4066 Postbus 616 6200 MD Maastricht 043-888950/699 Bureau Jacques Reiners (hoofd) Juij Dassen Redakteur Juij Dassen Ad van Iersdon Jacques Reiners

Zondag 17 november Radiouitzending (rechtstreeks)

Dinsdag 19 november Lezing:

Woensdag 20 november Video- en computerkunst:

Donderdag 21 november Lezing: Videoperformance:

Grote Societeit, Vrijthof, 11.00 - 12.30 uur programma over kunst, wetenschap en journalistiek

Aula Hoofdgebouw, 20.00 uur "The Arts in Fusion: Intermedia Yesterday and Today" door Peter Frank

Aula Hoofdgebouw, 20.00 uur computerkunst-animaties door Adriano Abbado, Mario Canali en Riccardo Sinigaglia computer-laser-videodiscwerk van dr. Rafael Ortiz audiowerk van Rod Summers

Aula Hoofdgebouw, 20.00 uur "So-So-Soho Goodbye: the Resurgence of Art Around America" door Peter Frank performance van Mit Mitropoulis

Lokaties: Aula Hoofdgebouw Rijksuniversiteit Limburg Tongersestraat 53 Maastricht Grote Societeit Vrijthof 36 Maastricht

Dinsdag 26 november Lezing:

Tentoonstelling:

Donderdag 28 november Lezing:

Zondag 15 december Radiouitzending (rechtstreeks)

En verder...

Op 26 november Lezing: om 16.00 uur zal dr A.J. van der Leeuw in de Aula van het Hoofdgebouw een lezing houden in het kader van de herdenking van het studentenvetert. Van der Leeuw, tot voor kort verbonden aan het Instituut voor Oorlogsdocumentatie, is zelf leider geweest van het studentenvetert aan de Universiteit van Groningen.

Tentoonstelling: Diezelfde middag zal Van der Leeuw in het Bonnetantenklooster een tentoonstelling van nationaal-socialistische propaganda (afkomstig uit de Jezuietencollectie) bezoeken.

Op 28 november: Lezing: "Echoscopie in de jonge zwangerschap" luidt de titel van een lezing die door de KNMG (Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der geneeskunst) op 28 november 's avonds om 20.00 uur in de Aula wordt gehouden. Spreker is dr H.J. Hoogland, gynaecoloog aan het Annadalziekenhuis. Echoscopie is een onderwerp waarvoor belangstelling bestaat in brede kring en dus past in de filosofie van regionale dienstverlening, die door de RL wordt beleiden.

Aula Hoofdgebouw, 16.00 uur "Het universitaire verzet in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog" door dr. A.J. van der Leeuw

Diezelfde middag zal Van der Leeuw in het Bonnetantenklooster een tentoonstelling van nationaal-socialistische propaganda (afkomstig uit de Jezuietencollectie) bezoeken.

Aula Hoofdgebouw, 20.00 uur "De echoscopie in de jonge zwangerschap" door dr. H.J. Hoogland

Grote Societeit, Vrijthof, 11.00 - 12.30 uur programma over kunst, wetenschap en journalistiek (alle activiteiten zijn vrij toegankelijk)

Agenda december

Tachtig procent medische studenten zou opnieuw voor Maastricht kiezen

De medische studenten zeggen voor tachtig procent ja op de vraag of ze, als ze voor een tweede keer mochten kiezen, opnieuw voor het Maastrichtse systeem zouden kiezen. Desondanks heeft men maar voor de helft een duidelijk overzicht van de studie en heeft men voor maar liefst 60 % het gevoel een achterstand te hebben opgelopen. Dit, en nog meer bleek uit een enquête die recent onder alle medische studenten gehouden is. De resultaten daarvan werden gepresenteerd op een discussiemiddag rondom de nota 'de Rode Draad'. Een nota die op het ogenblik in vele commissies boven aan de agenda prijkt en waarin ingrijpende curriculumwijzigings-voorstellen worden gedaan.

Nu het Maastrichtse onderwijs bijna tien jaar oud is, vond de Onderwijscommissie het tijd voor een grondige bezinning. Er werd een commissie opgericht met de opdracht 'denk eens na hoe je het anders zou willen'. De commissie, die al gauw bekend werd onder de naam 'de Rode Draad', zocht de knelpunten op en probeerde een duidelijkere lijn: een 'rode draad', in het curriculum te vinden. Dit resulteerde in een voorstel voor een alternatief curriculum, een voorstel dat in de vorm van de Nota de Rode Draad op het ogenblik als discussiestuk in de Universiteit circuleert. De belangrijkste wijzigingen betreffen het tweede jaar. De huidige structurering aan de hand van levensfasen zou vervangen moeten worden door een lijn aan de hand van 'menselijke functies'. Dit omdat het bestuderen van het normaal functioneren in conflict komt met de aan 'levensfasen' gebonden noodzakelijke bestudering van leeftijdsgebonden problematiek. Over het eerste, het derde en het vierde jaar is men wel redelijk tevreden. Een specifiek punt is de behandeling van de psychosociale problematiek. Deze moet niet worden afgeschoven naar zogenaamde 'vergaarblokken', maar moet door het hele curriculum heen ingebouwd worden. Over al deze punten kan nu gepraat worden. De Onderwijscommissie is momenteel druk doende alle

meningen te verzamelen. Als onderdeel daarvan organiseerde men een 'hearing', waarop studenten hun zegje konden doen.

De studenten in de Onderwijscommissie vonden dat niet genoeg. Voordat zulke ingrijpende wijzigingen doorgevoerd zouden worden, wilde men een breed beeld hebben van de wensen van de studenten. Zij stelden voor een enquête te houden. "Niet nodig", oordeelde de Onderwijscommissie, zodat de studenten de enquête toen maar op eigen houtje opzetten. De resultaten presenteerden zij op de hearing. Met recht kan het een 'breed beeld' genoemd worden. Van de eerste vier jaren kreeg men maar liefst driekwart van de formulieren terug, een respons die menig geschoold enquetemaker de vingers zou doen aflikken. In het vijfde en zesde jaar was het slechter gesteld; van de co-assistenten zag men maar een kwart van de formulieren terug. Vooral over de eerste twee jaren zijn er wezenlijke meningsverschillen tussen de Rode Draad-commissie en de studenten. Een van de hoofdconclusies van de enquête is dat er meer basisvakken aan de orde moeten komen in de eerste twee jaar. En dan niet alleen in het tweede jaar (waarvoor de stelling 'Meer basisvakken' 58 % scoort), maar vooral ook in het eerste jaar, waarvoor deze stelling 73 % instemming krijgt. Anders dan bij de Rode Draad-ideeën betekent dit dat het eerste jaar, dat momenteel is opgebouwd aan de hand van veel voorkomende ziektes, grondig moet worden veranderd. 'Onveranderd laten' scoort bij de studenten dan ook slechts 35 %. Het tweede jaar, daar ziet de commissie de grootste noodzaak tot verandering. Nee, zeggen de studenten, wij zijn juist tevreden met die levensfasenlijnen (73 %). Andere structureringmogelijkheden, zoals via menselijke functies of via orgaansystemen zien de studenten beduidend minder zitten. Dit wil overigens niet zeggen dat men geen belangrijke gebreken ervaart in die eerste twee jaar. Een meerderheid vindt dat er in het derde en vierde jaar een ach-

terstand moet worden weggewerkt (63 %). Dat komt doordat vakken niet (60 %), maar vooral ook te versnipperd (68 %) worden aangeboden. Of doordat er te weinig gestudeerd is natuurlijk (50 %)! Naast alle meningsverschillen is er een ding waarover iedereen het eens is. Het derde en vierde jaar moeten klachtgericht blijven. Dat vindt niet alleen de commissie de Rode Draad, ook de studenten zijn het daar roerend over eens (85 %). Dan zijn er nog twee opvallende zaken. De studenten doen niet moeilijk over de inhoudskundigheid van de tutor. Die moet gewoon inhoudskundig zijn, vindt men, vooral in het derde en vierde jaar (75 %). Opmerkelijk is ook nog de vraag of de basisvakken in het eerste jaar misschien via colleges aangeboden zouden moeten worden. Geen grootscheepse verontwaardiging over deze vraag, neen, het antwoord is voor 55 % positief, in de hogere jaren zelfs voor ruim 60%! Interessante resultaten van een interessante enquête die na vele jaren een aantal discussiepunten uit de wandelgangen haalt en objectief op tafel legt.

De belangrijkste conclusies werden op de hearing bevestigd. Vooral het eerste jaar kwam daar grondig aan bod, de meningen over het tweede jaar kwamen niet zo goed uit de verf. De stof moet in het eerste jaar op een lager integratieniveau worden aangeboden. Dus geen patient met kanker waarbij je de uitzaaiingsroutes en bestralingsmethodes moet weten en liefst ook nog aandacht moet besteden aan de psychosociale kanten. Nee, leer in dat eerste jaar eerst maar eens hoe een cel normaal deelt en werkt. Meer aandacht voor de basisvakken dus. En als je dat met de mond belijdt, laat dat dan ook tot uiting komen in de casus en de toetsen. Slechts enkele studenten waren onder de indruk van het argument dat het eerste jaar, vanwege het door de propedeuse-eisen afgedwongen 'oriënterende karakter', wel allerlei ziektes moeten bevatten. Dat kan ook wel wat minder of op een ander manier meenden anderen. Opvallend was

ook dat men een hard hoofd had in het uitspreiden van de psychosociale problematiek over alle blokken. Dan wordt dit, toch al niet populair, onderwerp helemaal overgeslagen, dacht men. Laat het maar in een paar geconcentreerde blokken, dan kun je er tenminste niet onderuit. Jammer dat de voorzitter van

de Rode Draad-commissie; J. Diederiks, het allemaal niet mee heeft kunnen horen. Toen er na de inleidingen, na de pauze, gelegenheid was voor de studenten om hun visie te geven bleek hij verplichtingen elders te hebben.

Paul Gobee

Ik studeer economie, dus je hoeft mij niet te vertellen waar ik het beste voor mijn geldzaken terecht kan.

Ik ben bij de ABN.

Het ABN Studentenkantoor: een prima studentenkantoor met een gunstige rente en een aan jouw situatie aangepaste verzekering. Zoals een ziektekostenverzekering (of de combinatie van een tandartskostenverzekering) of de combinatie van een aansprakelijkheids-, inboedel-, ongevallen- en reisverzekering. De premie betaal je per maand. Automatisch via je ABN Studentenkantoor. Waarbij je ook cheques kunt aanvragen. Alle informatie krijg je bij ons kantoor.

ABN Bank

Boekhandel Leiter-Nypels

DE MAASTRICHTSE
UNIVERSITEITS-BOEKHANDEL

Wolfstraat 12
6211 GN Maastricht

tel. (043) 252666*
telex 56173 leiny nl.

Op een hometrainer de Pyreneeën over

De eenzame fietser

Ruim een jaar al loopt op het Biomedisch Centrum bij de vakgroep Humane Biologie het project 'Sport en Voeding'. Fred Brouns, het brein achter dit onderzoek, hoopt met de resultaten die het heeft opgeleverd en nog gaat opleveren zijn promotie veilig te stellen. Doel van het project is na te gaan wat de invloed is van voeding en drinkgedrag op het prestatievermogen en de stofwisseling van een topsporter. Hiertoe werden twee 'respiratiekamers' ingericht, waarin proefpersonen (allemaal getalenteerde en goed getrainde amateurwielrenners) zich gedurende twee maal een week moeten opsluiten. Het belangrijkste attribuut in deze kamer is de speciaal voor dit onderzoek gebouwde fietsergometer, een soort hometrainer. Op dit apparaat kunnen zware fietstochten zoals een Touretappe in de Pyreneeën gesimuleerd worden. Verschillende keren tijdens het onderzoek moet de wielrenner zich tot de uitputting op het toestel uitleven.

Brouns, "we bekijken wat de invloed is van verschillende soorten voeding en verschillend drinkgedrag op de stofwisseling en het prestatievermogen van een topsporter die zich bij herhaling langdurig moet inspannen. Dat we slechts werken met goed getrainde topsporters is logisch: alleen zij kunnen omgaan met omstandigheden van frequente lichamelijke uitputting. Een aardige bijkomstigheid van het onderzoek is dat de renners ook zelf geholpen worden. Met de resultaten in de hand kunnen we hen waardevolle adviezen geven voor trainingen en wedstrijden."

De proefpersonen moeten zich ten behoeve van de wetenschap twee keer een volle week opsluiten in de respiratiekamer. Volgens Brouns is een dergelijke periode essentieel voor het welslagen van het project, omdat het anders onmogelijk zou worden vergelijkingen te maken. Het eigenlijke inspanningsonderzoek wordt voorafgegaan door drie voorbereidingsdagen, waarop iedere deelnemer voeding van dezelfde samenstelling krijgt voorgeschoteld en dezelfde lichamelijke arbeid verricht. Op die manier kunnen verschillen in de lichaamsstofwisseling tot een minimum beperkt worden. Tijdens deze drie dagen

worden verder wat algemene tests gedaan om een goed inzicht te krijgen in de lichamelijke gesteldheid van de proefpersoon.

Uitputting

Na de inwerkperiode volgen de twee zware dagen. Op beide dagen moet zowel 's morgens als 's middags een prestatierit worden afgelegd. Dit houdt in: "fietsen tot de uitputting", tot je er bij neervalt dus. De laatste dagen tenslotte bekijkt men het lichamelijk herstel. Ook dan moeten -weliswaar korte- periodes op de fiets doorgebracht worden. Na de zevende dag volgen er veertien van rust. De inspanningen in de tweede week zijn precies hetzelfde, maar de toegevoegde voeding is wezenlijk anders. Het grote verschil ligt daarin, dat het vaste voedsel (het aardappelen-vlees-groente-menu) is vervangen door hoogwaardig zetmeelrijk vloeibaar voedsel. Daarnaast moeten de kandidaten ook veel meer drinken dan tijdens de eerste dagen. Het grote voordeel van het nieuwe menu, met als belangrijkste bestanddeel de glucose polymeren (maltodextrinen), is dat de renner veel meer calorieën binnen kan krijgen. Aan vast voedsel kan een mens maar 4500 tot 6000 calorieën op één

dag verwerken, terwijl dat met Brouns' vloeibare voedsel kan oplopen tot wel 8000 of meer. Wielrenners verbruiken op een zware dag veel meer calorieën dan de 6000 van het vaste voedsel. Men probeert het tekort meestal weg te werken door tijdens een wedstrijd hele zakken meelkoekjes te verorberen, maar dat biedt volgens Brouns weinig soelaas. "De renner gaat op dat moment onherroepelijk zijn reserves aanspreken en zal, als dit enige dagen voortduurt, gaan uitmergen. Dat is een van de fysiologische consequenties van wat wij een negatieve energiebalans noemen. De persoon in kwestie raakt in een stresssituatie. Prestaties gedurende meerdere dagen vereisen een positieve balans. Dit nu wordt bewerkstelligd door middel van het vloeibare voedsel. De resultaten zijn duidelijk."

Metingen

Wat voor metingen worden er zoal verricht tijdens de proefperiode? Brouns: "Op de eerste plaats kunnen we, door de samenstelling van de in- en uitgaande luchtstroom te vergelijken, meten hoeveel koolstofdioxide is uitgedemd door de proefpersoon. Dit gegeven stelt ons in staat precies te bepalen hoeveel energie de renner heeft verbruikt en ook welke brandstof daarbij de voornaamste leverancier was, koolhydraat of vet. Om de stofwisseling te bekijken halen we minuscule stukjes spierweefsel uit de dijbeen-spier. Voorts wordt voor en na iedere prestatierit uit de bovenarm wat bloed afgetapt. De kandidaat steekt hiervoor zijn arm door een sluis naar buiten en wij kunnen nagaan welke hormonale en brandstofveranderingen er tijdens de test in het bloed plaatsvinden. Tenslotte wegen we voor en na iedere belasting het lichaamsgewicht. We kunnen dan berekenen hoe groot het zweetverlies is, waardoor weer duidelijk wordt hoe de vochtbalans van het lichaam verandert onder invloed van de lichamelijke inspanning en de voedsel- en vochtinname."

Resultaten

Het onderzoek, dat overigens wordt gefinancierd door Wander, de voedingstak van het Zwitserse farmaceuticaconcern Sandoz en maker van het sportieve drankje Isostar, zal nog zeker twee jaar voortduren, maar er kunnen nu al wat voorzichtigte conclusies getrokken worden. "Het belangrijkste dat we tot nu toe hebben ontdekt is dat het in fasen toegediende vloeibare voedsel tijdens zware inspanningen kan ombuigen. Dit stelt de sporter in staat

Fred Brouns

langer en beter te presteren. Een andere bevinding is de zeer nadelige invloed van het vochtverlies op de prestatie. Een wielrenner zweet in extreme gevallen tot acht liter vocht op een dag en wanneer dat verlies niet aangevuld wordt zal hij in ernstige problemen komen. Dat lijken wat magere resultaten na een vol jaar onderzoek, maar Fred Brouns verzekert dat er al meer interessante en hoopgevende ontdekkingen zijn gedaan, maar dat die pas bekend gemaakt kunnen worden wanneer daar volledige zekerheid over bestaat. Met het oog op de concurrentie en de geldschieter zou het niet verstandig zijn die gegevens eerder prijs te geven, aldus Brouns. We zullen nog wat geduld moeten oefenen.

Nut

Brouns ontkent dat zijn prachtige onderzoek slechts voor topsporters zijn nut zal kunnen bewijzen. "Dat is zeker niet zo, we leren namelijk heel wat over wat de mens nog kan in extreme situaties, zoals volledige of bijna volledige uitputting en wat hij zou moeten doen om die toestand zo lang mogelijk uit te stellen. Dat is zeker niet alleen van belang voor topsporters, maar kan iedereen van pas komen.

Dat alle problemen verdwijnen met Brouns' vloeibare voedsel is helaas niet zo. Wielrenner van der Lugt: "Dat verschil in voeding merk je inderdaad direct. Maar niet alleen in je prestaties. Ik kreeg van dat vloeibare spul zo'n opgeblazen gevoel in mijn maag, alsof ik veel te veel gegeten had." In calorieën had hij dan ook in korte tijd een hele kerstmaaltijd achterover geslagen. Ook de prijs van het vloeibare voedsel lijkt voor amateurs een obstakel. Peter Voshol, een andere deelnemer aan de tests heeft er echter wat op gevonden: "Dat officiële spul is niet te betalen, maar wanneer je een beetje handig bent kom je ook een heel eind. Op basis van hoogwaardige babyvoeding kun je een prima drankje samenstellen". Al zal Sandoz dat niet leuk vinden...

Bart Brouwers

Het gebruik van de Intercom is de enige manier waarop Fred Brouns met de fietsende proefpersonen kan communiceren.

Stimulans

De grootste stimulans ondervindt hij echter van zijn collega, die, in een identiek en slechts door een dubbelglazige ruit van zijn appartement gescheiden kamertje, exact hetzelfde programma afwerkt. "Dat spoort je enorm aan, zeker wanneer je, zoals in ons geval, van hetzelfde niveau bent en al jaren met en tegen elkaar fietst. In zo'n situatie wil je natuurlijk niet onderdoen voor je maat!" Aan het woord is Arie van der Lugt, student aan de Haagse sportacademie en lid van een Vlaardingse wielrenvereniging. Hij had verschillende redenen om te gaan meewerken aan het project van Fred Brouns. "Op de eerste plaats deed ik het om het onderzoek, dat mij heel interessant leek, te helpen, maar ik had natuurlijk ook goede hoop dat ik er voor mijn sport, maar zeker ook voor mijn studie. Achteraf is dat allemaal honderd procent meevallen; ik ben er echt heel wat wijzer van geworden."

De respiratiekamer

Fred Brouns krijgt vaker lovende reacties van zijn proefpersonen. Deze gelden dan niet alleen het onderzoek op zich, maar vooral ook de uitstekende sfeer binnen de groep begeleiders en hun niet aflatende ijver het de deelnemers naar de zin te maken. Brouns: "De ervaring heeft geleerd dat personen die er enige tijd verblijven de kamer als een eigen woninkje gaan zien en er zich geheel in thuis voelen." Om dit gevoel te bevorderen hebben de onderzoekers de ruimte rond de ergometer volgestouwd met voorwerpen die het verblijf in de afgesloten kamer zo aangenaam mogelijk moeten maken. Naast de noodzakelijke wastafel, toilet en opklapbed staan er ook een bureautje, een televisie en een cassetterecorder. Voorts is, voor iemand die zich met al dit gezeif nog zou vervelen, een telefoon voorhanden. Fred Brouns is apert trots op zijn respiratiekamers. "In heel Europa vind je op maar twee plaatsen simulatiecabines die te vergelijken zijn met hetgeen wij hier gebouwd hebben. Het is een werkelijk uniek project."

Fietsergometer

In grote lijnen komt ons onderzoek hierop neer", vervolgt

Bureau Onderwijs FdG

**Aan: Alle studenten
Geneeskunde
Betreft: Nota Praktisch Medisch
Onderwijs in het vijfde en zesde
studiejaar**

Bij de balie Bureau Onderwijs FdG is verkrijgbaar de nota „Praktisch Medisch Onderwijs in het vijfde en zesde studiejaar“ (BO 84-14.023). De nota handelt over de doelstellingen van het PMO in jaar 5 en 6, de randvoorwaarden ten aanzien van de stages PMO-K, PMO-H en PMO/PMS, de onderwijsactiviteiten binnen en tussen de diverse stages en het organisatorisch kader voor de verschillende stages. Geïnteresseerde studenten kunnen de nota gratis verkrijgen bij de balie Bureau Onderwijs FdG, dagelijks geopend tussen 11.30 en 12.30 uur in het Hoofgebouw.

Zolang de voorraad strekt

**Aan: Alle studenten
Geneeskunde
Betreft: Nota Hoofdlijnen van de
Onderwijsorganisatie van de Faculteit der Geneeskunde**

Bovengenoemde nota geeft een beschrijving van de organisatie-structuur rond het onderwijs, alsmede de rollen en functies daarin. De ratio van de nota betreft niet het invoeren van nieuwe structuren en organen; de navolgende onderwerpen komen aan de orde: de Faculteitsraad, het Faculteitsbestuur, de Onderwijs-Commissie, het Project Curriculum met zijn rollen en functies en het Project Curriculumondersteuning, waaronder begrepen het Skillslab, Praktisch Medisch Onderwijs jaar 1-4, attitude-ontwikkeling en leersituatie, Training en Vorming, Project Evaluatie van Studieresultaten en Project Programma-Evaluatie.

De nota vormt in zekere zin de tegenhanger van de nota Praktisch Medisch Onderwijs in het vijfde en zesde studiejaar (BO 14.023).

Geïnteresseerde studenten kunnen de nota gratis verkrijgen bij de balie Bureau Onderwijs FdG, dagelijks geopend tussen 11.30 uur en 12.30 uur in het Hoofgebouw.

Zolang de voorraad strekt.

**Aan: Alle studenten
Medische Faculteit
Betreft: Verkoopbalie bronnen
Geneeskunde**

Thans zijn nog beschikbaar de navolgende secundaire onderwijsbenodigdheden voor de studenten van de Faculteit der Geneeskunde.

De verkoopbalie secundaire onderwijsvoorzieningen (hal, Hoofgebouw) is geopend maandag tot en met vrijdag van 12.30-14.00 uur.

**Eerstejaars studenten
Geneeskunde:**

Het literatuurboek, nummer 309, behorend bij blok 1.1 1985/1986 „Inleiding in de medische studie“ is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 8,90.

Het literatuurboek, nummer 317, behorend bij blok 1.2 1985/1986 „Traumata“ is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 5,50.

Het literatuurboek, nummer 347, behorend bij blok 1.3 1985/1986 „Infecties en

ontstekingen“ is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 6,30.

**Tweedejaars studenten
Geneeskunde:**

Het literatuurboek, nummer 307, behorend bij blok 2.1 1985/1986 „Embryo en foetus“ is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 6,-.

**Derdejaars studenten
Geneeskunde:**

Het literatuurboek, nummer 308, behorend bij blok 3.1 1985/1986 „Koorts, infectie en ontsteking“ is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 4,40.

Het literatuurboek, nummer 328, behorend bij blok 3.2 1985/1986 „Moeheid“ is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 5,-.

Het literatuurboek, nummer 350, behorend bij blok 3.3. 1985/1986 „Kortademigheid en pijn in de borst“ is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 6,90.

**Vierdejaars studenten
Geneeskunde:**

Het literatuurboek, nummer 306, behorend bij blok 4.1 1985/1986 „Bloedverlies“ is verkrijgbaar. De prijs van het literatuurboek is f 3,30.

**Aan: Alle derdejaars-studenten
Geneeskunde.
Betreft: Seminarboek behorend
bij blok 3.3. 1985/1986 en boekje
Anatomie van de thorax behorend
bij blok 3.3 1985/1986**

Het boek „De gestoorde pompfunctie van de linkerkamer ten gevolge van het hartinfarct“, behorend bij het seminar van T. Gorgels en het boekje „Anatomie van de thorax“ behorend bij blok 3.3 1985/1986 zijn verkrijgbaar bij de verkoopbalie secundaire onderwijsvoorzieningen (hal, Hoofgebouw). Bedoeld verkooppunt is geopend maandag tot en met vrijdag van 12.30-14.00 uur. De prijs van „De gestoorde pompfunctie van de linkerkamer ten gevolge van het hartinfarct“ (nummer 349) is f 2,50. De prijs van het boekje „Anatomie van de thorax“ (nummer 356) is f 0,60.

Economische Faculteit
**Voorlichtingsdag
economie**

Op zaterdag 16 november 1985 wordt de Voorlichtingsdag Economie gehouden. Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden bij de Dienst Voorlichting van de RL.

Plaats: Locatie RWS - hoofgebouw
Tongersstraat 53
6200 MD Maastricht

Programma:

1. Welkom en algemene inleiding over het onderwijs Economie aan de RL, incl. video-presentatie over het Maastrichtse Onderwijssysteem Economie.
Aanvangstijden: 10.00 uur, 12.00 uur, 13.00 uur.
Plaats: Aula.
2. Groepsbijeenkomst en gelegenheid tot vragen stellen en discussie over het onderwijsprogramma. Tijdens deze bijeenkomsten kun je terecht met al je vragen over het onderwijsprogramma en -systeem. Aanvangstijden: 11.00 uur, 13.00 uur, 14.00 uur.
Plaats: wordt tijdens de inleiding bekend gemaakt.
3. Audiovisuele presentatie „Maastricht Studentenstad“.

Aanvangstijden: ieder half uur vanaf 11.30.
Plaats: Filmzaal.

4. „Informatiemarkt“: inlichtingen over onderwijszaken FdEW, colloquium doctum, inschrijving, aanmelding, studentenvoorziening.
Aanvangstijden: tussen 11.30 uur en 15.15 uur.
Plaats: Trefcentrum.

Bezichtiging computerruimte Economie.
Aanvangstijden: ieder half uur vanaf 12.00 uur.
Plaats: k.3.049.

Om 10.00, 12.00 en 13.00 uur wordt in de Aula (op de begane grond) van het hoofdgebouw een algemene inleiding gegeven over de studie in de economie. Aansluitend aan deze bijeenkomst (11.00, 13.00 en 14.00 uur) bestaat de gelegenheid om in groepen van à 15 personen, onder begeleiding van een docent en een student economie, in bijeenkomsten van maximaal een uur van gedachten te wisselen over het onderwijs, bezichtiging computerruimte Economie etc. De indeling van de groepen geschiedt aan het einde van de bijeenkomst in de Aula.

In de Filmzaal (begane grond - t.o.v. de Aula) wordt vanaf 11.30 uur ieder half uur een video-band over studentenvoorzieningen in Maastricht gedraaid. Voor alle overige informatie betreffende de studie economie in Maastricht kunt u in het Trefcentrum (begane grond) terecht vanaf 11.30 uur.

**Aan eerstejaars studenten
1985/1986 - FDEW.**
Bijeenkomst m.b.t. toetsen.

Op dinsdag 19 november 1985 om 11.00 uur is er in de Aula van het Hoofgebouw een speciale bijeenkomst, waarbij een nadere bespreking plaatsvindt van de eerste bloktoets. Tijdens deze bijeenkomst wordt met name ingegaan op de interpretatie van de uitslag en de lering die men uit deze uitslag kan trekken m.b.t. de wijze van studeren en m.b.t. de voorbereiding op toetsen.

Lezing tijdens blok 1.2.

Op dinsdag 12 november 1985 zal Dr. J.J. van Duyn een lezing houden onder de titel „de jaren '80 in langere termijn perspectief“. De lezing vindt plaats in de Kollegezaal van de Nicuwenhof - aanvang 15.00 uur.

In de lezing staat centraal de rol die de technologische ontwikkeling speelt in de economie: op welke wijze beïnvloedt de technologische ontwikkeling de werkgelegenheid, het nationaal inkomen en hoe hangt onze toekomst af van het doorvoeren van technologische vernieuwingen?

De lezing is in eerste instantie bedoeld voor de eerstejaars, die in blokboek 1.2. al uitvoerig hebben kennis gemaakt met (de columns van) Dr. van Duyn. Naar verwachting zal de lezing ook zeer interessant zijn voor de tweedejaars, omdat hij ingaat op een van de zwaartepunten van onze faculteit op onderzoek- en onderwijsgebied.

Bloktoets 1.2.

Op vrijdag 22 november 1985 wordt de bloktoets van blok 1.2. gehouden in de Oostzaal van de Eurohal. De toets begint om 13.30 uur en eindigt om 16.30 uur.

De studenten kunnen de zaal binnen tussen 13.15 uur en 13.30 uur. De antwoordformulieren liggen op volgorde van registratienummer op de tafels. Het is verplicht de kollegekaart duidelijk zichtbaar op de tafel te leggen. De antwoordformulieren dienen ingevuld te worden met een HB-potlood, dat de studenten zelf dienen mee te nemen. De antwoordsleutel van bloktoets 1.2. is vanaf 16.30 uur te verkrijgen bij de informatiebali Bureau Onderwijs FdEW, 3e etage Hoofgebouw. Van deze ant-

woordsleutel is een exemplaar per student voorzien.

HADES.

Na afloop van de bloktoets wordt door de Studentenvereniging HADES een bloktoetsborrel georganiseerd in het Kruithuis. HADES nodigt de studenten uit hierbij aanwezig te zijn.

Literatuurklapper behorend bij blok 1.3.
De literatuurklapper behorend bij blok 1.3. is te verkrijgen in de boekenwinkel RL onder artikelnummer 344. Prijs: FL.2,50. Deze literatuurklapper dient door de studenten zelf aangeschaft te worden.

**Aan tweedejaarsstudenten
FDEW 1985/1986.**

Handleiding bij het practicum Wiskunde.
De „Handleiding bij het Practicum WISKUNDE VOOR ECONOMEN“ voor tweedejaars 1985/1986 is verkrijgbaar in de boekenwinkel RL onder artikelnummer 355. De prijs bedraagt FL.3,50. Deze handleiding dient door de studenten zelf aangeschaft te worden.

Forum tijdens blok 2.2.

Op dinsdag 19 november 1985 om 15.00 uur wordt een forum gehouden „Uitzendarbeit in Beweging“. Plaats: kamer 1.090 Tuinleugel Hoofgebouw. Dit forum vindt plaats in het kader van blok 2.2. „Markt en Organisatie“ om de meer praktische aspecten van blok 2.2. te belichten. In dit forum worden inleidingen gehouden door: Mr. H.W.A. Haeck - Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Mw. G.M.Th. Nootebos - Directrice Uitzendbureau Manpower Amsterdam, B.J. van de Weg - Distrikhoofd Industriebond FNV Sittard.

Na de inleidingen is er gelegenheid om tijdens de forumdiscussie vragen te stellen.

Bloktoets 2.2.

Op vrijdag 22 november 1985 wordt de bloktoets van blok 2.2. gehouden in het Bonnenfantencolplex. De toets begint om 13.30 uur en eindigt om 16.30 uur. De studenten kunnen de zaal binnen tussen 13.15 uur en 13.30 uur. De antwoordformulieren liggen op volgorde van registratienummer op de tafels. De verdeling van de studenten over de Praatzaal, Stille Zaal en Colloquiumkamer wordt op de dag van de toets opgehangen in het Bonnenfantencolplex. Het is verplicht de kollegekaart duidelijk zichtbaar op de tafel te leggen. De antwoordsleutel is een exemplaar per student voorzien.

HADES

Na afloop van de bloktoets wordt door de Studentenvereniging HADES een bloktoetsborrel georganiseerd in het Kruithuis. HADES nodigt de studenten uit hierbij aanwezig te zijn.

Nederlands Recht

Studenten worden verzocht goed nota te nemen van de roosters die aan het begin van een blok worden uitgereikt. De medewerkers van het bureau onderwijs zijn niet van plan telefonisch inlichtingen omtrent roosters te verschaffen aan studenten die te laks zijn om zelf hun rooster in hun agenda te schrijven.

Woensdag 13 november om 13.15 uur is er in de praktikumruimte kontaktpersonoverleg voor blok 1.2.

Woensdag 13 november om 14.30 uur is er in de kapel een lezing in het kader van blok 1.2: R. Bakker over „De rol van de Raad van Staten bij regelgeving“. Donderdag 14 november om 15.00 uur is er in de kollegezaal een lezing in het kader van het blok Rechtsvinding. Prof. mr. M. Hoecke, hoogleraar rechtstheo-

rie en rechtsfilosofie aan de Vrij Universiteit te Brussel praat over „Rechtstheorie en Rechtsdogmatiek als (wetenschappelijke) disciplines“.

Belangstellenden zijn uiteraard van harte welkom.

Zaterdag 16 november vanaf 13.00 uur voorlichtingsdag voor aanstaande studenten. Wie hieraan mee wil werken kan zich opgeven bij C. Welling, kamer 1033b in de Nieuwenhof.

Woensdag 20 november om 10.00 uur er een inleidend college belastingrecht door P.J. Wattel in het kader van blok D'equifiture. Ook andere belangstellenden zijn welkom.

Woensdag 20 november 14.15 uur vergadert de fakulteitsraad in de praktikumruimte.

Woensdag 20 november 14.30 uur is er een lezing in het kader van blok 1.2. in de kollegezaal: K. Dittich over „het Nederlandse parlement“.

Derde- en vierdejaars studenten die wijzigingen aan willen brengen in hun keuzepakket dienen dit voor 22 november a.s. door te geven bij het bureau onderwijs.

Algemene Faculteit
**Studiereis
naar Amerika**

Er zijn plannen om een studiereis naar Amerika te organiseren. Dit zal waarschijnlijk volgend jaar in de herfst zijn ('86), zodat het te combineren valt met congressen van APHA (American Health Association) en SOPHE (Society for Public Health Education). Studenten die geïnteresseerd zijn en mogelijk zelf ideeën hierover hebben, worden uitgenodigd op dinsdag 12 november om 16.00 uur, bij elkaar te komen in kamer 1110b in het Hoofgebouw. Informatie: Ingrid Leys, postvak 5e jaars AF. Tel. 252750.

Agora
**Discussiemiddag
„Gezondheid en de Driehoek“**

Op dinsdag 3 december aanstaande (vanaf 13.00 uur tot 18.00 uur) organiseert de Agora een discussiemiddag met de titel „Gezondheid en de Driehoek“ voor alle studenten en medewerkers van de Algemene Faculteit.

Centraal tijdens deze middag staan de visies op gezondheid vanuit de verschillende afstudeerrichtingen binnen de gezondheidswetenschappen en de toepassing van de zogenaamde „Driehoek van Philipsen“.

Dit is een binnen Gezondheidswetenschappen vigerende gezondheidkundige benadering, die schematisch ondergebracht kan worden in een driehoek.

Het programma is als volgt:

13.00-13.10 uur: Welkomstwoord
13.10-13.25 uur: Inleiding over de Driehoek van Philipsen door H. Philipsen.

13.25-15.40 uur: Uiteenzetting over inhoud en toepassing van hun visies op gezondheid door vertegenwoordigers van diverse afstudeerrichtingen.

15.40-16.00 uur: Pauze
16.00-18.00 uur: Forumdiscussie aan de hand van stellingen.

Plaats: Aula, Hoofgebouw RL.

Meer uitgebreide informatie over deze discussiemiddag is te vinden in folders, verspreid via de postvakjes. Tevens zijn nadere inlichtingen verkrijgbaar bij: Cecile Jessen, tel. 043-218392 of Rita Teurlincx, tel. 043-437895. Tot ziens bij deze middag. P.S. Andere belangstellenden zijn natuurlijk ook welkom.

NSVRL

Themamiddag kindermishandeling

De NSVRL organiseert op maandag 11 november voor de tweede maal een themamiddag over kindermishandeling. Na een inleiding door dhr. F. Feron (vertrouwensarts) zal er een film worden vertoond, waarna de mogelijkheid wordt geboden van gedachten te wisselen met een pannel van deskundigen, dat zal bestaan uit dhr. Feron, een wijkverpleegkundige, maatschappelijk werker en een huisarts.

Gestreefd wordt naar een zo breed mogelijke belichting van het probleem kindermishandeling waarbij de items incest en intrainstitutionele kindermishandeling, die de laatste tijd steeds actueler worden, zeker niet zullen ontbreken. Eenieder die belangstelling heeft is welkom op maandag 11 november, 14.00 uur, auditorium Randwijk.

Algemeen

Landelijke Belangenvereniging voor Basisartsen (LBB) afdeling Maastricht.

Diskussieavond over: "Ontwikkelingen in de huisartsopleiding"

Op 12 november a.s. organiseert de Maastrichtse afdeling van de LBB een discussieavond over nieuwe ontwikkelingen in de huisartsopleiding. Met Vic Dubois, coordinator van de opleiding in Maastricht, en met Paul Stalenhoef, huisarts in Maastricht en lid van het College voor huisartsgeneeskunde (CHG), willen wij het hebben over de stand van zaken met betrekking tot de vernieuwing en verlenging van de beroepsopleiding tot huisarts. Hoe lang wordt die opleiding en hoe gaat hij eruit zien? Hoe zal de totale Nederlandse opleidingscapaciteit zich ontwikkelen en hoe groot wordt de toekomstige behoefte aan huisartsen ingeschat waaraan deze capaciteit moet voldoen? Welke uitgangspunten liggen aan die behoeftenbepaling ten grondslag? Aan welke selectieprocedures denkt men om uit het te grote aanbod gegadigden diegenen te selecteren die de opleiding mogen volgen? Wat gaat er gebeuren met de mensen die nu op de (lange) wachtlijst staan en die daaraan geen enkel recht kunnen ontlenen anders dan een volgorde van aanmelding: wordt er voor hen een overgangsregeling gedacht? Van Resie Moonen zullen wij het een en ander kunnen vernemen over hun initiatief om in Maastricht te komen tot een parttime huisartsopleiding.

Vragen en stof tot discussie genoeg dus!!

De avond begint om 20.00 uur en zal gehouden worden in het hoofdgebouw van de RL (kamer 100)

Maandag 18 november om 20.00 uur: afdelingsvergadering van de LBB-Maastricht ter voorbereiding en voorbespreking van de algemene ledenvergadering die op 23 en 24 november in Rotterdam gehouden zal worden. Deze bijeenkomsten vinden eveneens plaats in het hoofdgebouw van de RL.

Dinsdag 17 december om 20.00 uur: Diskussieavond over: Financiële knelpunten in de gezondheidszorg.

Voor meer informatie: G. Wackers, tel. 614372, B. Schilte, tel. 215146, J. Wolt-huis, tel. 626735.

COC

Landelijk COC-kongres in Maastricht

Zaterdag 23 november en zondag 24 november wordt het Landelijk COC-kongres gehouden in het Gymnasium, Tongersestraat 28a te Maastricht. Rondom dit kongres zijn er nogal wat activiteiten: In het filmhuis Maastricht is van donderdag 21 november tot en met woensdag 27 november een 'Homofilm-week' met homo- en lesbische films. Vrijdag 22 november wordt in het COC-gebouw aan de Bogaardenstraat 43 een tentoonstelling gehouden van homoteries getinte schilderwerken van Henrie Knapen. Vanaf 20.00 uur is er een aantrekkelijk programma met life-optredens; o.a. een kabaretgroep.

Zaterdag en zondag is de tentoonstelling in cafe Rose geopend vanaf 14.00 uur. Ook buiten het kongres is er in het Gymnasium een doorlopend programma: video-films, informatiestands e.d. en op zaterdagavond natuurlijk het kongresfeest, de Pink-Party.

Op woensdag 30 oktober zal in het COC-gebouw te Maastricht gestart worden met een wekelijkse AIDS-informatielijn.

Deze informatielijn is bedoeld voor:

- personen met onrust over AIDS (mensen uit risicogroepen, relaties van deze mensen zoals partners, (seks)contacten, familie);
- mensen met een positieve anti-HTLV-III-test (de zogenaamde AIDS-test);
- patiënten met AIDS;
- het geven van adviezen t.b.v. de preventie van AIDS met name over de aard van seksuele contacten.

Aan deze informatielijn wordt meegeleverd door homoseksuele artsen en medewerkers op basis van vrijwilligheid.

Iedere woensdag kan men bellen naar 043-218337 van 21.00-22.30 uur.

Deze AIDS-informatielijn is ingesteld in samenspraak met de AIDS-platvorms van Maastricht e.o. en Oostelijke Mijnstreek waaraan deelnemen de D.G.D.'s, ziekenhuizen, RIAGG, C.A.A.D., bloedbank, Pl. Huisartsen Vereniging, psychiatrie ziekenhuizen.

Naast deze info-lijn kan men terecht voor informatie bij de D.G.D. op tel. 043-293257 maandag tot en met vrijdag, 11.00-12.00 uur.

Inlichtingen over het spreekuur zijn te verkrijgen bij het COC te Maastricht op bovenstaand adres.

Programma Slik Mariabastion 50 Maastricht

Activiteiten maand november
 7 november: Zigeunerfeest met band "Tesi"
 14 november: Band "The Moonies"
 21 november: Swingavond
 22 november: Band "Pernod"

Iedere donderdag en vrijdag open.

Pythische Spelen

Op 16, 27 en 18 mei '86 zal er in Maastricht een festival plaatsvinden waar deelnemers uit alle universiteitssteden een groots cultureel programma gaan brengen. Onder het toezicht van een deskundige jury's komen de volgende categorieën aan bod: muziek (solo, ensemble, koor, pop, jazz en vrije voordracht en dans); beeldend (fotografie, film en video, tekenen en schilderen). Ben je op een van deze terreinen een geïnteresseerd amateur of gewoon een enthousiaste vrije-tijder, neem de kans dan waar om je eens sportief te meten

met 'vak'genoten. Voor onderdak, maaltijden en feest wordt gezorgd. Wat je in elk geval kunt doen is wat meer informatie vragen bij Nicolle Deckers, tel. 043-215779. Je kunt ook schrijven naar: Stichting Pythische Spelen, postbus 616, 6200 MD Maastricht. Aanmelden dient te gebeuren vóór 1 december.

Maassac (Maastrichtse Studenten Alpen Club)

Lezing: 15 november a.s. van Rudolf de Koning: "De witte hoogten van Peru". Tijd: 21.00 uur. Plaats: Circumflex, Brusselsestraat.

Vacature (student) lid Gebruikersraad Restauratieve Voorzieningen

Onlangs is vacant gekomen 1 plaats voor het lidmaatschap van de Gebruikersraad Restauratieve Voorzieningen ten behoeve van de studentengeleding.

Bij de samenstelling van de studentengeleding wordt ernaar gestreefd dat de leden uit de diverse lokaties van de RL afkomstig zijn. Bij de nu ontstane vacature wordt de voorkeur gegeven aan een studentlid uit de lokatie Nieuwenhof.

Kandidaten voor het vervullen van het lidmaatschap van de Gebruikersraad Restauratieve Voorzieningen gelieve zich voor 1 december 1985 op te geven bij Ed Sprokkel, t.st. 273, alwaar ook verdere inlichtingen te verkrijgen zijn over de Gebruikersraad Restauratieve Voorzieningen.

Congres Doelmatigheid

Op 18 december a.s. organiseert het Centrum voor Studies van het Hoger Onderwijs Beleid (CSHOB) in de RAI in Amsterdam een congres over het onderwerp "Doelmatigheid in het hoger onderwijs". Het programma bestaat uit twee hoofdcomponenten. In het ochtendprogramma zullen vanuit een drietal invalshoeken, namelijk een politieke (minister Deetman), een onderwijskundige (prof. Wijnen) en een economische (prof. Boorsma) lezingen worden gehouden. Tegen de achtergrond daarvan zal 's middags de doelmatigheid van de verschillende beleidsoperaties (zoals TVC en STC) in zowel het W.O. als het H.B.O. worden belicht, in de vorm van referaten (In 't Veld, Kordes, Van Vught en Mertens) en co-referaten (Van Kemenade, Bolle, Claessens en Mouwen). Voor het W.O. en het H.B.O. zijn twee aparte middagprogramma's georganiseerd, onder voorzitterschap van de Tweede Kamerleden Wallage (PvdA) en Lansink (CDA). De opzet beoogt een confrontatie te vormen tussen de doeltellingen van het beleid enerzijds en de implementatie daarvan anderzijds, zowel voor het hoger onderwijs als geheel, als voor de individuele instellingen.

De kosten van deelname bedragen f 175,- inclusief lunch en een naderhand uit te geven congresboek. Aanmelding kan schriftelijk plaatsvinden (T.H. Twente, afd. CSHOB, Postbus 217, 7500 AE Enschede) of telefonisch (053-893263) vóór 1 december a.s.

Inaugurale rede

Dr. P.G. Knipschild, benoemd tot hoogleraar in de Faculteit der Geneeskunde en de Algemene Faculteit om onderwijs te geven in de Epidemiologie, zal dit ambt aanvaarden met het uitspreken van een rede in de aula van de Rijksuniversiteit Limburg op vrijdag 22 november, om 16.00 uur. Titel van de oratie: "Epidemiologie in de Contramine".

Promotie

Op vrijdag 15 november, om 16.00 uur, zal Drs. J.C.U. Coelbo zijn proefschrift, getiteld "Electromyography of the sphincter of Oddi and gastrointestinal tract" en stellingen verdedigen ten overstaan van de promotiecommissie die te dezen het College van dekanen zal vertegenwoordigen. Promotor: Prof. Dr. J.M. Greep

P. Universeel (personeelsvereniging der Rijksuniversiteit Limburg)

Najaarsactiviteiten

Zondag 17 november "Frühschoppen" van 11.00 tot 14.00 uur. Ballonwedstrijd voor de kinderen, verrassing, gezellige muziek en drankjes tegen gereduceerde prijzen. Kinderen en leden gratis, niet leden f 1,50 entree. Plaats: In het Kruithuis, ingang via Academieplein, voldoende parkeergelegenheid.

dinsdag 26 november "Klaverjassen van 20.00 uur tot ca. 23.30. Minimaal aantal deelnemers 16, ook voor beginners. Leuke prijzen, toegankelijk voor uw niet universitaire kaartpartner. Aanmelden voor 23 november, t.st. 210. Leden gratis, niet leden f 1,50 entree. Plaats: in het Kruithuis, ingang via Academieplein.

zaterdag 30 november "St. Nicolaasfeest" voor kinderen tot 10 jaar. Gratis toegang voor medewerkers en studenten. Aanvang 14.00 uur. Plaats: in de kantine van het Hoofdgebouw.

Opgave deelname gaarne voor 10 november via formulier of toestel 210.

Tafelstraat 13

Open avonden

- dinsdag 12 november: Te gek om los te lopen (video), een Peter Faber-productie over gekte en gewoonte. Gesprek naar aanleiding van Leon Rykskens, psychiater (RIAGG). 20.00 uur.
- dinsdag 19 november: Armoede? Beelden van en berichten over mensen die al generaties lang arm zijn. In Maastricht en elders in het land. Samen met de werkgroep Vierde Wereld. 20.00 uur.
- dinsdag 26 november: Reggae & Rasta. Over de muziek, de cultuur, de filosofie en de levenswijze van de Rastafari's, voor veel mensen overal ter wereld een bevrijdingsbeweging. In samenwerking met Stichting "Dread". 18.00 uur: Aital-eten (opgeven voor 14.00 uur)
- 20.00 uur: informatie en muziek.

Vieringen

Vinden plaats in de Cellebroederskapel, op het terrein van de broeders van de Beyaard aan de Brusselsestraat (te bereiken door hun hoofdingang en de tuin op nr. 38, of even hoger, via de Cellebroedersgang). Tijd: 19.00 uur.

- zondag 10 november: de wijngaard van Nabot (1Kon.21). Koning Achab en koningin Isabel in expansie, ten koste van buurman Nabot. Elia, hoofdpersoon van onze herfst-cyclus, duikt opnieuw op. Woorddienst met Pim Ligtoev als voorganger. Het Ekklesiakoort zingt, de muziekgroep speelt, er is koffie na.
- zondag 24 november: Elia's hemelvaart (2Kon.2). Slot van de Elia-cyclus: de hoofdpersoon verdwijnt op vurige

paarden de hemel in. Zijn leerling Elisa schrikt ervan, maar zet het werk voort: de school van de profeten van Israel is gesticht. Rond het jaar 30 van onze tijdrekening zullen leden van deze school nog worden onthoofd (johannes de Doper) en gekruisigd (Jesus van Nazareth) -hen vieren wij in december. Tafeldienst met Geert van der Bom als voorganger. Ekklesia-koor, muziek en koffie.

Medische Faculteit

Lezingen over Aids

Plaats: auditorium Randwijk
 Aanvang: 10.30 uur

27 november: "Aids; epidemiologie". Spreker: Prof. dr. C.P.A. van Boven, capaciteitsgroep Medische Microbiologie. 4 december: "Aids; virus en diagnostiek". Sprekers: Dr. H. Meijer en mw. Dr. C.A. Bruggeman, capaciteitsgroep Medische microbiologie.

18 december: "Aids; immunologische veranderingen". Spreker: Prof. Dr. P.J. van Breda Vriesman, capaciteitsgroep Immunologie.

Sport

Mededelingen L.V. & S.

Cursussen
 - Badmintoncursus: start 28 oktober. Deze cursus is gratis.

- Jazz dance-cursus: start 20 november aanstaande, in 2 groepen te weten: woensdag 20.30 — 21.30 uur en woensdag 21.30 — 22.30 uur. Kosten f 25,-.
- Tenniscursus: start 4 november aanstaande. Kosten f 50,-.
- Zelfverdedigingscursus: start 10 januari 1986. Kosten f 60,-.

Skigymnastiek

Elke donderdag van 20.15 — 21.15. Lokatie: Veldekecollege, ingang Glacisweg. Elke sportkaarthouder is welkom!

Tennistoernooi R.L.

Zaterdag 21-december aanstaande organiseert buro L.V. & S. wederom het indoor tennistoernooi. Dit toernooi zal gehouden worden in tenniscentrum Dousberg. Inschrijven buro L.V. & S.; Han van Zeijl: maandagochtend of woensdagmiddag.

T-shirts

T-shirts met R.L.-opdruk zijn nog steeds te koop bij buro L.V. & S., in de kleuren zwart/wit/rood/blauw. Prijs f 20,-.

Wintersport

Buro L.V. & S. bemiddelt bij een wintersportreis naar Luttach. (Zuid-Tirol) in het Ahrntal. Er wordt geskied in de skigebieden Speikboden, (2.350 mtr.), en Klausberg, (2.050 mtr.). De reis is voornamelijk bedoeld voor studenten en medewerkers die (verder) willen kennismaken met de skisport. Reis- en verblijfskosten f 550,-, inclusief skiles en materiaal circa f 750,-. Inschrijven buro L.V. & S.

Zaalvoetbal

Op donderdag van 17.00 — 18.00 uur kunnen nog zaalvoetballende dames terecht in sporthal de Geusselt. Ook de heren zijn hier welkom! N.B. In verband met examentoeften vervallen bewegen op muziek en zaalvoetbal op 11 december aanstaande in sporthal de Geusselt.

WEET U 'T NOG? SPAARBANK LIMBURG IS OOK OP ZATERDAG OPEN!

Over sommige financiële zaken wil je eens in alle rust met de bank praten. Zoals je hypotheek, je verzekeringen of de belegging van je spaargeld.

Gewoon door de week ontbreekt daarvoor nogal eens de tijd.

En bovendien staat je hoofd er dan vaak niet naar.

Vandaar dat u ook op zaterdag bij Spaarbank Limburg terecht kunt. Voor àl uw bankzaken. Want vanzelfsprekend zijn onze loketten ook normaal geopend.

Ons hoofdkantoor aan de Markt 17-18 in het centrum van Maastricht is dan vanaf 10.00 uur 's ochtends tot 16.00 uur 's middags doorlopend geopend.

Ons kantoor in V&D (Maastricht) heeft ook op zaterdag dezelfde openingstijden als het warenhuis.

spaarbank limburg

de bank voor particulier en zakenman.

Bluesbrother Robert Cray

Bij het woord blues denkt men vaak aan oude, bijna aan tering bezwijkende, bloedspuwende negers, die hun nood klagen met behulp van een gitaar. Of men kent blues in de versie van witte beatbandjes uit de jaren zestig. Zoekend naar de wortels van de popmuziek stootte de Engelse beatgolf op het rijke aanbod van legendarische Amerikaanse blueshelden. Musici die buiten de grenzen van de zuidelijke staten nauwelijks enige bekendheid genoten. Driftig kopieerend slaagden de Engelsen erin om over de rug van de zwarten geld en roem te vergaren. Het gevolg hiervan was dat aan het eind van de jaren zestig en begin jaren zeventig blues weer in de belangstelling stond aan beide zijden van de oceaan, maar dan vooral de weinig inspirerende blanke aftreksels. Sinds die jaren leed dit muziekgenre een obscuur bestaan. Zwarte bluesmeesters stierven en jonge talentvolle zwarte kozen voor een financieel aantrekkelijker muzikale rol binnen de soul, funk en disco. Wat nog aan blues gespeeld werd beperkte zich doorgaans tot verstenen cliché's. Het intense slidegitaarspel van Elmore James en de vloeiende stijl van B.B. King probeerde men klakkeloos over te nemen. Sinds kort lijkt het tij gekeerd. B.B. King bijvoorbeeld is steeds vaker te gast op grote festivals, ook kende hij veel succes met zijn gastoptreden in het Live Aid-programma. Recentelijk werd tevens aan het schrale rijtje van goede blanke bluesmuzikanten Johnny Winter en Roy Buchanan o.a. - een naam toegevoegd: Steve Ray Vaughn. Hij assisteerde David Bowie op "Let's Dance" en begon zeer terecht spoorvlagen zijn eigen band te promoten. Maar een werkelijke nieuwe ontwikkeling binnen de blues is van de kant van Robert Cray te verwachten.

Cray zal zich wellicht ontpoppen als de toekomst van de blues. Hij beschikt over een zeer persoonlijke en eigentijdse stijl. Gebaseerd op het geluid van het oude soullabele Stax, zwelend orgeltje en ontspannen en punktuele ritmesektie, heeft hij de lichte funky ondertoon naar voren gehaald, gelardeerd met subtiel gitaarspel, om zijn soepele soulstem te benadrukken. Zijn stijl herbergt een combinatie van pop, zuidelijke soul en blues. Cray componeert beeldende songs waarin schuld en jalouzie, vaak voortvloeiende uit overspelsituaties, centraal staan. De goed ogende 31-ogende Cray speelde aanvankelijk in rockgroepen, maar wilde eigenlijk muziek maken waarin hij zijn ziel kwijt kon en kwam dus bij de blues terecht. Hij speelde al op jonge leeftijd in de begelei-

dingsband van veteraan Albert Collins. In 1974 richtte hij een eigen band op en Cray heeft nu, na ruim tien jaren van uitputtend touren, een hechte reputatie opgebouwd. Door zijn contact met de komiek John Belushi kreeg hij een filmrolletje aangeboden. In de kolderfilm "Animal House" was Cray te zien als bassist in de (film)groep Otis Day and the Knights. Belushi grastuinde uitvoerig in Cray's platenverzameling, ging vaak naar zijn optredens, keek de kunst af en oogste even later veel succes met de act: The Blues Brothers. Het duo, Belushi en compagnon Dan Aykroyd, zag zich geruggesteund door bewaarde sessiemuzikanten en maakte via plaat en film furor met een serie classics uit het soul- en rhythm and bluesgenre. Cray zelf kwam pas enkele jaren la-

ter aan de bak. Eerst beging hij de fout om in zee te gaan met een platenmaatschappij die geen lang leven beschoren was. Zijn platen debuut "Who's been Talkin'" kreeg daardoor niet de verdiende aandacht. In '84 sleepte hij weer een kontrakt binnen en presenteerde "Bad Influence", een evenwichtig en overtuigend album, dat gelijk 4 W.C. Handy Awards (een nationale bluesprijs) veroverde, voor de beste bluesarties, -single, -elpee, en song van het jaar. Deze zomer schitterde The Robert Cray Band op het aanbevelingswaardige Belgium Rhythm and Blues Festival in

Peer. Met de recente elpee "False Accusations" wordt de kwaliteitslijn door getrokken en hiermee heeft Cray bijna het perfecte bluesalbum gemaakt. Een werkstuk dat eenieder die het hart op de juiste plaats draagt en de oren heeft gespist, zal bekoren.

Paul Pinxten

The Robert Cray Band valt te beluisteren op zondag 10 november in het Breekendkaffee, Witte Torenstraat te Bree (Belgisch Limburg). Als support-act speelt de Nederlandse formatie The Crew.

hield Robert er flink de wind onder en introduceerde eigenlijk de eerste echte horror picture show. Geen wonder dat de toverlantaarn de bijnaam "laterne de peur" kreeg. In latere jaren werd de toverlantaarn meer gezien als een onschuldige vorm van amusement. De handgeschilderde plaatjes maakten plaats voor fabrieksmatig vervaardigde series. De op rijstpapier gedrukte en op glasplaatjes geplakte beeldjes waren bovendien van instructieve aard. De verlichting in de lantaarn werd ook aangepast. De kaars werd ingevuld voor petroleumlicht, gaslicht en uiteindelijk elektrisch licht. Met de opkomst van de fotografie en de film raakte de toverlantaarn in de vergetelheid.

De "bewegende beelden" uit de tijd voordat de film bestond zijn nu weer te zien. Het Engelse echtpaar Lear wijdt zich sinds 1977 volledig aan de laterna magica. Zij beschikken over een archief waarin dan 1000 met de hand beschilderde glasplaten zitten en ruim 6000 foto's op glas, de eerste dia's dus. Hun lantaarn is een prachtextemplaar uit 1885 die geruisloos functioneert. Het paar was met hun "Lear's Laterna Magica Show" meermaals te gast op diverse film-

festivals, o.a. in Berlijn, Barcelona, Parijs en Utrecht. Hun glasplaten variëren van uiterst kleine schildertjes op glas tot met bewegende onderdelen tot en met ware panorama's op glas. Ook een complete zeeslag behoort tot de mogelijkheden. De show wordt aangevuld met een filmvoorstelling en bijpassende geluiden. Het onderdeel met de toverlantaarn wordt met exact hetzelfde materiaal vertoond als 100 jaar geleden. Het zal de toeschouwer van nu niet moeilijk vallen dit unieke materiaal met verwondering te aanschouwen, waarschijnlijk met grote ogen en open mond. In 1900 schreef J.J.M.M. van den Bergh in het "Theoretisch en praktisch Handboek der Projectie": Wanneer onze grootvaders nog eens een kijkje bij ons konden nemen en vergelijkingen maken tussen voorheen en thans, dan zou hunne verbazing op velerlei gebied zeker onbegrensd zijn.

Paul Pinxten

"Lear's Laterna Magica Show" is op zondag 10 november om 14.30 en 20.00 uur te zien in de Stadsschouwburg te Maastricht.

Agenda

Filmhuis

donderdag 7 november tot en met woensdag 13 november, 20.00 uur: Istanbul, M. Didden.
donderdag 7 november tot en met zondag 10 november, 22.00 uur: Allonsanfan, P. en V. Taviani.
maandag 11 november, 22.00 uur: Sambizanga, S. Maldoro.
dinsdag 12 november, 22.00 uur: La rancon d'une alliance, S. Kambaba.
donderdag 14 november tot en met zondag 17 november, 20.00 uur: Rashomon, A. Kurosawa.
donderdag 14 november tot en met zondag 17 november, 22.00 uur: Het naakte eiland, K. Shindo.
maandag 18 november tot en met woensdag 20 november, 20.00 uur: Drunken angel, A. Kurosawa.

Stadsschouwburg

vrijdag 8 november om 20.00 uur: "Moorddroom" van de Salon over Marguerite Duras met o.a. Dora van der Groen. Om 23.00 uur in het Theatercafé (gratis): "Sucking Stones" van Paul Clark. (ook zaterdag 23.00 uur).
zondag 10 november om 14.30 uur en 20.00 uur: "Lear's Laterna Magica Show".
dinsdag 12 november om 20.00 uur: Maastrichts Kamermuziek Festival.
zondag 17 november om 16.00 uur: Les Olivettes (een redotte-concert in de Redoute, geen entree).
maandag 18 november om 20.00 uur: "Torquato Tasso" door Publiektheater.
woensdag 20 november om 20.00 uur: "Driekoningenavond" van Shakespeare door Theater.
donderdag 21 november om 20.00 uur: "het beest uit de jungle" van Marguerite Duras door Henk van Ulsen en Rick Nicolet.

Diversen

Galerie Wanda Reiff/Hulsberg: Wim Claessen, Andre Dieteren (pastels).
Galerie Wanda Reiff/Maastricht: Stefan Szesny.
Galerie de Sauveur/Ulestraten: Poek Burmann (olieverfschilderijen), Anco Hermans (keramische beelden), Willem Noyons (edelsmeedwerk), Ank Overweel (aquarellen, tekeningen).
Bonnetantenmuseum: De illustere wand (ramen, kartons, ontwerpen en modellen 1870-1985).
Stichting Intro: donderdag 21 november, 20.30 uur: Amsterdams Blazersensemble, met werken van A. Schonberg en Alban Berg.
Flying Burrito Brothers: 13 november in Donkiesjot te Sittard.
Raymond van het Groenewoud: 13 november in de Stadsschouwburg te Heerlen en 15 november in de Stadsschouwburg te Maastricht.
Romy Haag & Band: 14 november in Metropol te Aken (D).
This Side Up: 15 november in Sirkel te Sittard.
The Nomads: 17 november in de Kombi te Maastricht.

Laterna Magica

Staan voor een grote spiegel schrok Lodewijk XIV van zijn eigen spiegelbeeld, hij zag er een gevaarlijke tegenstander in en wilde hem te lijf gaan. Nog grotere bevoering wekte in die tijd de laterna magica, de toverlantaarn. Al in 1420 werd door Johannes de Fontana een schets gemaakt waarop de toverlantaarn duidelijk te zien was. Of het een afbeelding van het toen al bestaande apparaat betrof, of hier sprake was van een vooruitziende blik is niet te achterhalen. Algemeen wordt aangenomen dat de Nederlander Huygens ruim 300 jaar geleden de toverlantaarn ontwierp en de Duitser Kircher als eerste in 1671 de veelbelovende mogelijkheden van de lantaarn wetenschappelijk maakte. De lantaarn bestaat uit een cilinder met een bodem en een spits toelopend kapje. Op de bodem wordt een kaars gezet. In de cilinder is een geslepen glas (een lens) gemonteerd. In het deurtje van de lantaarn bevindt zich een schuifje waarin figuren van gebakken glas of met de hand beschilderde glasplaatjes ingezet kunnen worden.

achterom

Fabertjeskrant

Rook zuigen uit sigaren, pijpen en sigaretten is gevaarlijk. Daarom staat er een waarschuwing op nicotine- en teerverpakkingen: „Roken bedreigt de gezondheid”. Gelukkig, de minister van volksgezondheid waakt over uw longen en onze kanker. Alsof dat nog niet genoeg is. Nu gaat de minister president waken over uw en onze vrijheid. Tuurlijk, kruisraketten zijn niet helemaal ongevaarlijk, zeker niet als ze een beetje roken. Daarom laat Lubbers 48 stickers drukken. In het Woensdrechts en Russisch zijn de vuurvaste plakplaatjes voorzien van de tekst „Raketten kruisen de gezondheid”. Nu uw en onze handtekeningen plechtig begraven zijn in een democratische souvenirkelder te Den Haag, probeert Faber nog of het ook kruisraketten met filter mogen zijn. Een golf van burgerlijke ongehoorzaamheid teistert rakettenland: al minstens twee brutale rukken aan een intercitynoodrem, drie plannen om de belasting een week te laat te betalen, vier voornemens om de Vara te verzoeken de videoclip van de demonstratie in Amsterdam te herhalen. Dit moet de kerst uitmonden in een massaal revolutionair protest met 48 lampjes per boom per Nederlander. Maar eerst is het 5 december. Het geloof in Sinterklaas hield de landslieden op de been, maar oh, wat een surprise, zij gingen allen heen.

Orwell 48

Met de bul in de hand

Jan Nijhof, huisarts

Jan Nijhof behoorde in 1974 tot de eerste vijftig waaghalzen die in Maastricht medicijnen kwamen studeren en in 1980 was hij bij de eerste afgestudeerden. Sinds vorig jaar is hij als huisarts gevestigd in Hulsberg.

„Onze aankomst in Maastricht zal ik niet gauw vergeten. Met de muziek voorop werden we ontvangen op het stadhuis en het Gouvernement, het was een groot feest. Je werd helemaal overrompeld door dat begin en later bleef het ook erg gezellig. Je kende iedereen even goed, zowel Jules als de hoogleraar chirurgie. Het ging er erg enthousiast aan toe, je werd overal bij betrokken. De planning lag vaak maar een of twee maanden voor op het onderwijs en het is wel eens voorgekomen dat we zelf bij de drukkerij moesten helpen de bladzijden van de blokboeken te bundelen. En het Hoofgebouw was echt nog een klooster, dat nog helemaal moest worden verbouwd. Geleidelijk zag je alles professioneler worden. De grootste overgang was voor mij na vier jaar de overstap naar de kliniek. Van toen af zagen we elkaar veel minder”.

„Van het begin af aan heb ik met de gedachte gespeeld om huisarts te worden, maar na mijn afstuderen wilde ik ook eens zien hoe het was om in de kliniek te werken. Ik heb toen een jaar in dienst van de faculteit gewerkt, voor de helft van tijd als arts-assistent bij interne en voor de andere helft was ik bij het onderwijs betrokken. Na dat jaar wist ik zeker dat de kliniek mij niet trok en ben ik begonnen met mijn huisartsopleiding. Ik heb in mijn stageperiode enorm veel geleerd van mijn opleider.

Ik heb dat jaar ook een onderzoekje gedaan om te weten te komen of je arts-assistent met dezelfde gevallen te maken krijgt als een gewone arts. Ik heb toen gemerkt hoe ontzettend moeilijk het is praktijk en onderzoek te combineren”.

In het najaar van 1982 kreeg ik mijn huisartsregistratie en daarna ben ik meteen gaan waarnemen, samen met mijn vrouw. In die tijd hadden we niet meer nodig dan een weekendtas met een tandenborstel en schone kleren, een jaar lang, zeven dagen per week. Je kon overal te

recht als vervanger. Dat is nu minder gemakkelijk geworden. Je merkt dat het aanbod van jonge huisartsen die aan de slag willen sterk gegroeid is in deze streek”.

„In dat jaar hebben we ook alles afgezocht om een praktijk te vinden die we konden overnemen. Je maakt dan plezierige en minder plezierige ervaringen mee. We hebben het wel eens meegemaakt dat ergens voor veel geld een verlopen praktijk te koop werd aangeboden met een oud herenhuis. Die man wilde nog even een slag slaan op zijn huis. Een heel bijzondere ervaring vond ik onze sollicitatie ergens in een klein dorpje in Twente. Daar hadden de bewoners zelf een comite gevormd dat op zoek was naar een huisarts. Uiteindelijk hebben wij daarvoor bedankt, omdat we er te geïsoleerd zouden wonen en er te veel andere onzekerheden waren. In juni 1983 ben ik hier in Hulsberg gaan waarnemen. Toen vorig jaar duidelijk geworden was dat hij zijn praktijk om gezondheidsredenen niet meer kon hervatten, heb ik zijn deel kunnen overnemen”.

„Ik heb bij het zoeken naar een praktijk nooit het gevoel gehad dat ik als een van de eerste afgestudeerden uit Maastricht met argwaan werd bekeken. Integendeel, oudere artsen waren juist erg geïnteresseerd in hoe het zat met dat onderwijs in Maastricht. Als iemand het moeilijk heeft om als arts aan de slag te komen, ligt dat niet aan de plaats waar hij is opgeleid, maar aan de contacten die hij heeft. Daar moet je het echt van hebben. Van sollicitatieprocedures hoef je niet veel verwachten”.

„We doen deze praktijk van 4500 mensen met ons tweeen. Mijn collega, Corrie Kroes, die in Leiden gestudeerd heeft, zit hier al tien jaar. Ik kan niet zeggen dat we door onze opleiding verschillende types huisarts zijn. Als er verschillen in aanpak zijn, ligt dat veel meer aan onze verschillende karakters. Corrie is veel directer dan ik; ik moet alles nog eens rustig overdenken voordat ik een beslissing neem. Over het algemeen vind ik dat de opleiding die ik heb gehad goed bij de praktijk aansluit, al voel ik op twee punten een tekortkoming: de psychotherapeutische vaardigheden en de management-aspekten komen niet genoeg aan bod. Daar zou vanuit Gezondheidswetenschappen best iets aan te doen zijn”.

„Zo'n dorpspraktijk heeft heel eigen kenmerken. Je leert er veel meer werken met problemen van mensen dan dat je allerlei ingewikkelde ziektebeelden moet behandelen. Wij doen vrij veel visites, ook als dat niet direct noodzakelijk is, maar bijvoorbeeld als ze uit het ziekenhuis komen. Ik begin nu te merken wat het betekent dat je als huisarts continue zorg biedt. Ook al komt er maar iemand voor een eksteroor of een tennisarm, je leert wat van dat contact, dat je een volgende keer van pas komt. Helaas is de tijdfactor voor een huisarts allesbepalend. De grootte van een praktijk als de onze voel ik wel eens als een belasting, zeker na een dag waarop je veertig patiënten hebt gezien en niet weet of je ze allemaal hebt kunnen helpen”.

„Met de acceptatie in het dorp heb ik weinig moeite gehad. Mijn voorganger was voor de mensen meer meneer de dokter en misschien heeft men daardoor wat vreemd opgekeken als ik in het weekend in mijn korte broek het gras liep te maaien. Ik zou eigenlijk wat meer met groepen patiënten willen werken, zodat ik wat meer tijd kan vrijmaken voor andere problemen waar mensen mee zitten. Maar dat moet je heel voorzichtig doseren. Je zit in zo'n dorp met een grote sociale controle. Ik vind het al heel wat dat ik pas mijn eerste paar sokken gekregen heb, die een omaatje van 88 jaar voor me gebreid had”.

Jacques Herraets

Discussie

Zoals ik al eerder heb geschreven, bruist Berkeley van het leven. De drummers op Lower Sproul Plaza, de wekelijkse anti-apartheidsdemonstraties op Biko Plaza, de frisbee-atleten op de campus-weiden, een gospel-groep op de trappen van het ASUC-(Associated Students of the University of California)-gebouw, breakdancers met hun ghettoblaster (quasi-portable stereo-torens) op elke straathoek en een jongleur onder de grote plataan op de hoek.

Maar het leukste en meest verrassende zijn wel de spontane discussies (of noem ze therapeutische groepsessies of performances) die gedurende de middagpauze plaatsgrijpen:

„Jullie Amerikanen zijn gehypnotiseerd!”, roept een mohammedaanse neger tot de toegestroomde menigte, „gehypnotiseerd! Het enige wat jullie goed kunnen is televisiekijken. Kijken naar puur geweldadige TV-series waar de doden in bosjes vallen, terwijl die verrotte TV-maatschappijen – en dus jullie – ware tederheid van het scherm weren! Jullie zijn geconditioneerd! Geweld is hier zo normaal dat jullie er niet meer bij nadenken wat geweld werkelijk betekent. Een oorlogsreportage is slechts een nieuwe TV-show. Het verbaast me niet dat iedereen hier een revolver in z'n nachtkastje heeft liggen, dat er hier op straat zoveel geweld is dat...”

Ik loop verder, en ontmoet een grote menigte die gebiologeerd luistert naar een bejaarde hippie die zijn gram spuit tegen een groepje jongens met zonnebrillen, shorts en „Beach Boys”-T-shirts: „Hee, wie je zo graag een Beach Boy zijn baasje? Waar is je surfplank? Die Beach Boys, dat is je reinste pulp...” „Heehee”, intervineert één van de baasjes, „Ze zijn goed man, ge woon goed, ze swingen de pan uit man, ze zijn cool en zo...” „O ja, o ja?”, brult onze hippie. „Goed!? Ik wil bewijzen; zing een goeie song van de Beach Boys, en ik ben overtuigd! Je twijfelt hè! Je weet geen goeie hè? Nou goed, maak het makkelijker voor je: imiteer Brian Wilson, de leadzanger, nounou, wees 's cool...?”

De Beach Boys-aanhangers twijfelen inderdaad. Brian Wilson... pff! Eén van hen doet een pas voorwaarts en beweegt zachtjes zijn handen, maar de hippie heeft niet initiatief alweer in de kiem gesmoord; hij maakt wat spastische bewegingen met hoofd en benen, laat z'n handen trillen, slaakt een gillette en roept: „Et Viola, Brian Wilson!!!” Hij krijgt een verdiend applaus van de menigte.

Ik slof naar een dichtopeengepakte bende die zowat op de vuist dreigde gaan: „Luister, luister, ik ben dus een jood, een authentieke; en ik ben socialist!! Niet gedacht dat dat kon hè!? Luister, luister, vrienden, iedere staat die niet een anti-discriminatie-artikel in de Grondwet heeft moet vernietigd worden! Behalve Rusland dan, natuurlijk. „Maar sodeju!!!”, roept een andere jongen, „Ik ben flikker, maar dacht je dat ik het leuk had hier in de VS met die Grondwet? Je bent een zak, kerel, je bent...” Ik moet opschieten, m'n college begint bijna

Bericht uit Berkeley